ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 19 октябрь

ШАНБА

№ 203 (5.246).

БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

УЛКАН ХИРМОН—МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКАГА ДАРМОН

ОППОҚ ДАЛАЛАР

Машинамиз Тошкент — Бекобод йўлидан елдик учади. Далалар! Йўлнинг икки бетига оққушлар ёйилгандай оппоқ далалар... Кўз қувнайди. Бободеҳқон меҳнатидан пахтазорлар файзи бугун ўзгача. Бир томонда «зангори кема»лар, иккинчи томонда кўпмингкилограммчилар терим суръатига суръат қўшишмоқда. Беихтиёр «Ҳорманг, азизлар!» дейсиз.

Мустақил Республика хирмонига 55 минг тонналик муносиб улушини қўшишга азму қарор қилган Бўка райони заршунослари ҳам жўшқин меҳнат оғушида. Уларнинг заҳматли меҳнат лавҳалари, елда учаётган ҳарир мезонлар сурвати нигоҳимизга муҳрланди. Дур яратган қадоқ қўлларга қўл берганимизда уларнинг оташ тафти юракларимизни ҳаяжонга солди: «Бор бўл, бодеҳқоним!»

— Бизда асосан техника таянчимиз, — дейди район деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси Раҳим Ёқубов. — Ҳозир хўжаликларимиз далаларида 480 га яқин терим машинаси тўла қувват билан ишлатилаяпти. Ўтган йили жами ҳосилнинг 82,6 фоизи машинада терилган бўлса, бу йил пахтамизнинг 46 минг тоннаси бункерлардан тўкилади.

Район ижроия қўмитасининг раиси Раҳмон Саидов ва раис муовини Рустам Худойқуловлар ҳам машиналар шарофати туфайли далалардаги ҳосилни тез ва соз йиғиб олишда суръатга суръат қўшилаётганлигини алоҳида таъкидлашди. Биз Бўка деҳқонлари ҳузурида бўлганимизда механизаторларнинг ғайрат-шижоатини кўриб қувондик.

Машина терими — иш унуми. Ҳар куни бу ерда йиллик режанинг 2—2,5 фоизи миқдорида пахта тайёрланаяпти. Ижарачи звенолар, бригада ва хўжаликлар бирин-кетин кўзланган маррани забт этишаяпти. Хирмонга барака киритаётган «пўлат от» чавандозларининг ғайрати жўшган. Жамбул номли жамоа хўжалигидан Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор Эргаш Азимов, «Ленин йўли» колхозидан Ҳасан Жуманазаров, «Кўкорол» давлат хўжалигидан Норча Муродов, Йўлчи Асқаров, «Бўка» давлат хўжалигидан Худойберган Турғунбоевлар олдинги ўринларда боришаяпти. Навоий номли, Тимирязов номли ва Фрунзе номли хўжалик механизаторларидан Жумабой Қулмуродов, Файзулла Усмонов, Абдусаттор Салимовлар ҳам мавсумда 170—220 тоннадан дурдона териб тўкишга бел боғлашган. Уларнинг ҳар бири агрегатлар бункеридан кунига 10—15 тоннадан дур бўшатишаяпти.

Моддий манфаатдорлик юқори бўлган жойда иш унуми ошади. Меҳнат аҳли бу ерда ғамхўрлик билан қуршаб олинган. Биринчи теримда ҳар тонна пахта учун механизаторлар 25 сўмдан, теримчилар килограммига 40 тийиндан ҳақ олишди. Уларнинг манфаатдорлиги бугунги кунда тағин ҳам оширилди. Шунга кўра теримчилар сафи тобора кенгаймоқда.

Тимирязов номли, «Октябрь 40 йиллиги» Жамбул номли, «Ленинизм», «Кўкорол» ва шу сингари бир талай хўжаликларда ҳосил бу йил ҳар қачонгидан мўл етиштирилди. Биргина «Ленин йўли» жамоа хўжалигининг Деҳқон Жуманазаров саркор бўлган бригадаси жамоаси 46 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил йиғиб олди. Деҳқон аканинг нияти катта: у ҳосилдорликни 32 центнерга етказмоқчи. Далада ҳосил кўп.

Ана, оққушлар ёйилгандай оппоқ далалар парвозга шайланган қушга ўхшайди. Бўкаликлар юксакликни кўзлаб, марра сари жадал интилмоқда...

А. ТУРДИЕВ,
Э. ТЎЛАГАНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбирлари.

●

Райондаги «Бўка» давлат хўжалиги заршунослари 3 минг тонналик хирмон яратиш иштиёқида меҳнат қилишаяпти. Далаларда ҳосил мўл. Айни вақтда бу ерда йиғим-терим суръати ва сифатига катта эътибор берилмоқда. Ҳосил тақдири учун кураш қизғин давом этаяпти.

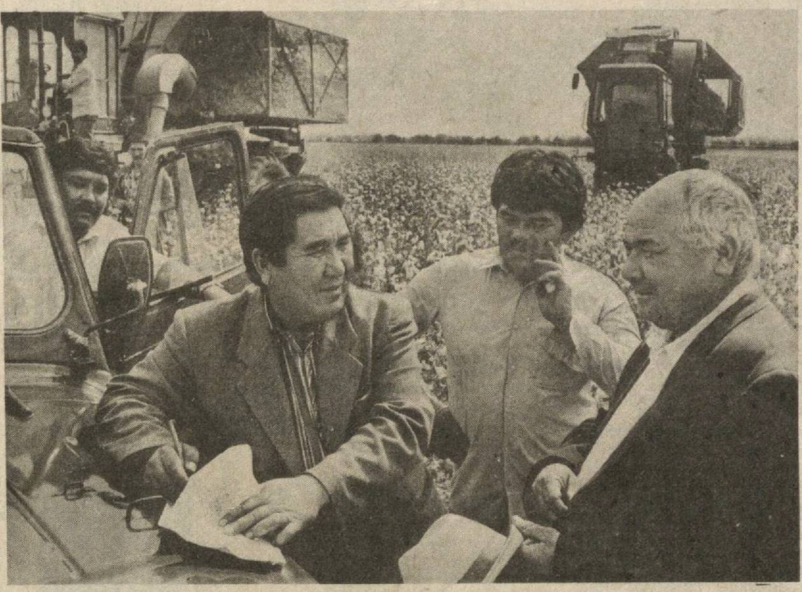

СУРАТЛАРДА: 1. Хўжалик директори Қулмурод Иброҳимов (чапдан) тез-тез деҳқонлар ҳузурида бўлиб, уларнинг қалбига ойдин йўл топади, муаммоларни жойида муваффақиятли ҳал этишга эришади, залворли рақамларни қайд этиб боради. У бугун ҳам 8-бригада даласида пешқадам механизатор Худойберган Турғунбоев ва жамоа саркори Алимбек Туйменовлар билан самимий мулоқотда бўлди. 2. Машина терими — иш унуми.

А. МАЛЬЦЕВ олган суратлар.

ХИРМОНГА БАРАКА! 1991

Қорақалпоғистонда ва республика вилоятларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 18 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоиз ҳисобида)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
БУХОРО	1,11	103,77	0,82	80,45
ФАРҒОНА	1,50	100,02	0,91	91,77
Қашқадарё	1,74	96,42	1,87	105,38
Жиззах	1,79	91,70	2,09	112,37
Сирдарё	1,52	91,63	1,51	103,24
Сурхондарё	2,11	88,63	1,87	97,18
Наманган	2,54	87,60	2,06	96,15
Андижон	2,05	85,41	2,09	92,99
Тошкент	2,10	82,97	2,19	91,97
Самарқанд	2,37	78,01	2,69	84,47
Хоразм	1,33	65,83	0,98	37,93
Қорақалпоғистон республикаси	1,45	63,43	1,24	62,45
Республика бўйича	1,79	87,46	1,74	90,85
ШУ ЖУМЛАДАН ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА				
Сурхондарё	2,24	88,37	—	—
Қашқадарё	2,65	86,72	—	—
Бухоро	2,36	77,87	—	—
Наманган	2,08	71,18	—	—
Андижон	0,54	29,43	—	—
Республика бўйича	2,32	86,76	—	—

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОМИЛ

Косон райони меҳнаткашлари Қашқадарё вилоятида биринчилардан бўлиб зафар маррасига етдилар. Мустақил Ўзбекистоннинг оқ олтин хирмонига режадаги 53.300 тонна ўрнига 54.000 тоннага яқин дурдона териб тўкдилар. Йиғиштириб олинган бу ҳосилнинг 36 минг тоннадан кўпроғи зангори кемалар ҳиссасига тўғри келади. Алоҳида таъкидлаш ўринлики, мавсумда 450 дан ортиқ терим агрегатлари район далаларига чиқарилган эди. Улар бугунгача юксак унум билан жавлон уриб пахта теришмоқда. Хўжаликларда машина теримига асосий эътибор қаратилгани Косон районининг зафар маррасини барвақт эгаллашида ҳал қилувчи омил бўлди. Шу кунгача райондаги мавжуд 12 та хўжаликнинг ҳамма раҳбарлари пахта хом ашёси топшириш бўйича белгиланган режа ошиғи билан бажарилгани ҳақидаги ғалаба рапортларига имзо чекдилар. Терим намунали ташкил қилинганини Энгельс номли давлат хўжалигининг мисолида яққол кўриш мумкин. Теримчи ва зангори кема капитанлари учун маиший шарт-шароитлар ва иссиқ овқат ташкил этилди. Машинада йиғиштирилган ҳар бир тонна пахта учун 25 сўмдан, қўлда терилган ҳосилнинг ҳар килограммига 40 тийиндан нақд ҳақ тўлаб борилди. Дала илғорларини ҳар ўн кунликда рағбатлантириш йўлга қўйилган. Натижада давлат хўжалигининг деҳқонлари меҳнатда энг юқори кўрсаткичларга эришдилар. Заршунослар давлат омборларига 6200 тонна биринчи навли пахтани армуғон этишди. Улар бу кўрсаткични 7000 тоннадан ошириш учун терим суръатини бўшаштирмай меҳнат қилишмоқда. Ҳали далаларда пахталар мўл-кўл, айрим пайкалларга умуман қўл тегмаган ёки терим агрегатлари киритилмаган. Бу нақд олтинга лиқ тўла далаларнинг тақдири хўжалик аҳли оромини ўғирлаган. Улар пешона тери эвазига етиштирилган бу бойликларни битта қолдирмай йиғиб олишга аҳд қилганлар.

Косонликларнинг бу йил уйган юксак оқ олтин хирмонларини зангори кемалар дарғаларининг меҳнат салмоғисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Улар мислсиз ғайрат-шижоат намунасини кўрсатмоқдалар. Илғор механизаторлар тўғрисида гап кетса, Энгельс номли давлат хўжалиги дала гвардиячиси Рустам Бегматовнинг номи биринчи бўлиб тилга олинади. Бу толмас пўлат от чавандозининг шу кунгача ўз агрегати этагидан териб тўккан пахтаси 200 тоннадан ошиб кетди. Шуниси қувонтирадики, ҳар бир хўжаликда Рустамжоннинг ўнга яқин издошлари етишиб чиқди. Моҳир механизатор изидан бориб, уларнинг ҳар бири 200 тонналик маррани забт этишга аҳд қилишган. Чунончи, А. Бердиёров, Ў. Суюнов, Н. Муҳаммадиев, Т. Хўжанов каби ёш механизаторларнинг ҳар бири бугунгача териб топширган пахта миқдори 185—195 тонна бўлди.

Энгельс номли давлат хўжалигининг директори Аҳмад Холлиев пахта усталари ва техника жиловкорларининг меҳнат ютуқлари ҳақида тўлқинланиб гапираркан, уларнинг севимли рўзномаси «Қишлоқ ҳақиқати»ни ҳам самимий сўзлар билан тилга олиб ўтди. «Совхозимиз меҳнаткашлари рўзномани севиб мутолаа қиладилар. Бунинг сабаби рўзномада ёритилаётган материаллар қишлоқ меҳнаткашларига мўлжаллангани, уларнинг манфаатларини ёқлаб чиқишаётганидадир, — деди у. — Биз, — қишлоқ меҳнаткашлари ўз газетамиз билан фахрланамиз».

Директорнинг гапларида жон бор. Чиндан ҳам, «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномасини Косон райони меҳнаткашлари қизиқиб мутолаа қиладилар. У ҳар бир хонадонга, ҳар бир дала шийпонига кириб борган. Унинг саҳифаларида кўпчиликнинг дилидаги, тил учидаги гаплар топиб ёзилмоқда. Дунё воқеалари, янгиликлар ёритиб борилади. Шу кунгача районимизда 1300 дан зиёд хонадон 1992 йил учун «Қишлоқ ҳақиқати»га обуна бўлгани бу рўзноманинг пахтакорларга манзур эканлигини кўрсатиб турибди.

Косон райони ҳудудидаги хўжаликларда пахта йиғим-терими ҳам, даврий газета-журналларга обуна бўлиш ҳам қизғин давом этаяпти. Йиллик топширқни бажариб қўйган «Косон», Бобур номли, А. Навоий номли давлат хўжаликлари, «Партия XXII съезди», «Шарқ юлдузи», Ленин номли, Ворошилов номли жамоа хўжаликлари, шунингдек 52- ва 54-давлат хўжаликлари, Андабозор ижара хўжалиги меҳнатчилари ўтган йилги каби бу йил ҳам рўзномага кўплаб обуна бўлаяптилар. Оқ олтинни териб топшириш давом эттирилаяпти.

Қ. ТУЙЧИЕВ,
Косон район Кенгашининг раиси, Ўзбекистон Республикаси халқ депутати.

ЯХШИ РАҲБАР — ЧИН ПАДАР

РУҲИ ТЕТИКНИНГ ИШИ ЙИРИК

Дарддан фориғ бўла бошлаган одамни кузатганмисиз? Дастлаб унинг иштаҳаси ўнгланади, чеҳраси ёришади. Сўнг қувватга кириб, у-бу юмушларни қилгиси келади.

Бобочек қишлоғидагилар «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалигини ана шундай хасталикдан қутулаётган беморга ўхшатишади. Табибни эса бошқарув раиси Солижон Мансуров демоқдалар.

Дарвоқе, битта одамнинг қўлидан қанча иш келарди? Лекин кўп нарса бир кишига ҳам боғлиқ экан, агарчин раҳбар бўлса!

Ишни эплай олмаган раисларни кузатиб, янгисини кутиб олавериб зада бўлган қишлоқ аҳли ҳозирги раҳбарнинг пойи қадамига ҳам табиийки, шубҳа билан қараганди.

Ўша кунлари миш-миш оралаб қолди:

— Райижроқўм раисининг муовини Солижон Мансуров ишдан олинибди, катталарга ёқмай қолган бўлса керак-да.

— Солижон Мансуров «Шарқ юлдузи»га раис бўлармиш, ўқитувчидан чиққан раис бизга алифни калтак деб ўргатармиди?!

— Нима қилибди, — деган эди диёнатли кексалардан бири. — Солижон раисликка арзийди. Ўқитувчи бўлгани билан далада ўсиб-улғайган, бир қанча вақт шу хўжаликда партком котиби бўлди. Ёмон ишламади. Қишлоқ Шўросига, район маорифига раҳбарлик қилди. Ижроқўм раисига муовин бўлди. Иш кўрган, оғир-аччиқни бошдан ўтказган.

Кўпчилик ана шундай кишиларга эргашдими ёки Солижон Мансуровни яхши билганиданми, ҳар ҳолда унинг раис бўлишига овоз берди.

Ўзинг ўниб-улғайган жойда раислик қилишнинг яхши томонлари кўп. Энг муҳими, кўпчиликнинг феъли-атворини яхши биласан. Лекин шу билан бирга ноқулай жиҳатлари ҳам бор. Маҳаллангга бир машина шағал тўксанг «раис ҳамма нарсани ўз томонига суриб кетяпти» дейдиганлар чиқиб қолади. Агар эътибор бермасанг «шунча раислик қилиб маҳалланг учун нима қилдинг?» деб ёқангдан оладиганлар ҳам топилади.

Катта Фарғона каналига туташ экин майдонлари заҳликдан ташқари, пала-партиш минерал ўғитлар солинаверганидан «гиёҳванд» бўлиб қолганди. Хўжаликнинг давлатдан қарзлари йил сайин ортиб борар, эртадан кечгача тер тўккан деҳқоннинг қўли пулга ёлчимасди. Ёш-яланглар эса қишлоқдан безиган, ишсизлар кўп, одамлар астойдил ишлашни хоҳламай қолишганди.

Шунинг учун кўпчилик янги раисининг саъй-ҳаракатларига «аввалгиларининг чиранишидан-да» деб эътибор беришмади. Солижон эса аввал умид ва ишонч уйғотиш зарурлигини ҳис этар, имкони борича шунга ҳаракат қиларди.

Бурунги раҳбарлар дастлаб ишни бошқарувни остин-устун қилишдан, мутахассисларни янгилашдан бошлашарди. Лекин Солижон бунга зарурат сезмади. Бунинг устига ҳаммаси ҳам ўз ҳамқишлоқлари, бири кўз, бири қош, дегандай. Улар орасида ишбилармонлари, омилкорлари кўп.

Камбағалнинг уйи серғалва бўлганидек, бошқарув мажлислари асабий ҳолатда, аччиқ-тизийиқлар билан ўтарди. Кўпни кўрган эмасми, янги раис бошқача йўл тутди. Мажлислар жорий масалаларни келишиб олиш, фикрлашиш, топшириқларнинг натижасини сўраш билан беозоргина ўта бошлади. Шунинг учун одамлар мажлис деса безилламайдиган, фикрини очиқ айтадиган, эркин ишлайдиган бўлиб қолишди.

Далага ортиқча минерал ўғитлар солишдан воз кечилди. Ҳашаротларга қарши курашда биологик усулга ўтилди. Сарф-харажатнинг ҳар бир сўми аниқ ҳисоб-китоб қилинди. Янги иш усулларига деҳқонлар хайриҳоҳлик билан қарашди. Ўнлаб ижарачилар, оилавий звенолар пайдо бўлди.

Иш ҳақини вақтида олиб турсагина меҳнат қилаётган одамнинг қўли совимайди. Раис бу борада ғамхўрлик қилди, ҳаммадан сўраб-суриштириб турди.

Бундай хайрли ишлар натижаси 1990 йилдаёқ кўзга ташлана бошлади. Кейинги етти-саккиз йилда илк бор барча тармоқлар бўйича режа ошириб бажарилди. 608 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,1 центнердан, жами 1946,2 тонна пахта йиғиштириб олинди. Давлатга пилла сотиш топшириғи 128, мева эса 137 фоиз адо этилди. Чорвачилик соҳасида ҳам яхши кўрсаткичларга эришилди.

Бир вақтлар Москва районидаги рўзномасида «Помидор бойваччалар» деган мақола босилиб, томорқасида помидор етиштириб Россия шаҳарларига элтиб сотаётган деҳқонлар аёвсиз қоралангани. Мазкур хўжаликда ҳам томорқасида ул-бул етиштирувчиларга шундай муносабатда бўлинди. Лекин янги раис бошқача йўл тутди. Одамлардан томорқада нималар қилаётганини суриштирди. Зарур маслаҳат, йўл-йўриқ берди, ёрдамини аямади. Жорий йилда хўжалик шахсий томорқадорларнинг 200 тоннадан зиёд помидорини шаҳарларга жўнатишга кўмаклашди. Ўрнига ёғоч-тахта олиниб, уй-жой қураётганларга тарқатилди.

— Хўжалигимиз аъзоларидан 316 кишига турар-жой қуриш, томорқа учун ер майдони ажратиб берилди, — дейди бошқарув раиси С. Мансуров. — Ер олган деҳқонлар хурсанд бўлди-ю, лекин иморат қилишга келганда қийналиб қолишаяпти. Негаки, бинокорлик материаллари камёб, топилганининг ҳам нархи осмонда. Кексаларнинг маслаҳати билан маҳаллий қурилиш материалларини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда. Шу мақсадда ҳар бир бригадада 15—20 сотихдан майдонга терак экилди. Ариқ ва йўл бўйларига ҳам дарахтлар ўтказилмоқда.

Пахта яккахокимлиги авж олган кезларда қишлоқдагилар пиёз, помидор, картошка сингариларни сотиб олишарди. Эндиликда бозорга қарамлик камайиб бораяпти. Чунки маҳсулотлар ҳамманинг томорқасида етиштирилаяпти. Дала шийпонлари олдида ҳам 30—50 сотих жойга умумдастурхони учун сабзавот ва полиз экинлари экилган. Ҳадемай оилаларда гўшт, сут серoблашади. Чунки хўжалик бошқаруви хонадонлар чорвачилигини ривожлантиришга ғамхўрлик кўрсатмоқда. Шу йилнинг ўтган даврида колхозчиларга 316 бош қўй, 64 бош қорамол сотилди. Ўтган йили аҳолига 174 тонна емхашак етказиб берилди. Булардан ташқари ҳар бир бригада қошида ёрдамчи хўжалик ташкил этилган. Хўжалик аъзоларига дон тарқатилмоқда.

Ҳозирги қийин шароитда қишлоқ аҳлининг оғирини енгил қилиш учун барча чоралар кўрилаяпти. Ким билан суҳбатлашманг, руҳи тетик, кўтаринкилигини сезасиз. Одамларда орзу-умидлар катта. Энди улар ўз хўжаликларини ҳамиша илғорлар қаторида кўришни исташаяпти, шунга интилишаяпти.

Г. ЗОҲИДБОЕВА.

МЕҲНАТНИНГ РОҲАТИ БОР

Меҳнатнинг таги роҳат, деган иборани ҳаммамиз кўп ишлатганмиз. Амалда тескариси бўлди: ишни биз қилиб, ҳузурини бошқалар кўриб келди. Бу риёкорлик одамларни меҳнатдан совитди, касбига ҳурматни сусайтирди, умумий ишимиздан баракани кўтарди. Мана, ниҳоят меҳнаткашда ишонч пайдо бўла бошлади. Озми-кўпми сўз ва иш бирлиги юзага чиқаётир.

Мен бир мутахассис сифатида кўп воқеаларнинг шоҳиди бўлганман. Энг ёмони, кишилар раҳбарлар сўзига ишонмай қўйган эди. Мана энди ўша дарз кетган жойнинг ямоғи топилмоқда. Бу сўзларни шунинг учун айтаяпманки, икки йилдан бери одамлар билан юзма-юз мулоқот қилаётирман. Борини бор, йўғини йўқ дейишга ўргандим.

Бултур жуда кўп оилаларга уй-жой қуриш ва томорқа учун ер бердик. Қишлоқ, дала йўлларига асфальт ётқиздик, хонадон чорваси учун дағал хашак бериб бордик. Буларнинг ҳаммаси жамоамиз аъзоларида ишонч уйғотди. Ишга меҳр пайдо бўлди. Натижада пахта тайёрлаш йиллик режаси ҳатто вилоятда илғорлар қаторида бажарилди.

Жорий йилда ўтган йили бошланган ишларни қатъият билан давом эттирдик. Эски йўлларни деярли асфальтлаб тамомладик. Янги ичимлик суви қудуғини қазиб ишга туширдик. Баҳордан бошлаб шартнома асосида олиб келинаётган ёғоч биринчи галда бригадалар шийпонига бир вагондан тушириб берилди. Кейин энг зарур оилаларга тарқатдик. Хуллас, одамлар талабини имкони борича бажаришга киришдик.

Бу ҳаракатларимиз зое кетмади. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишлашга ўргана бошлади. Ҳатто кўкламда битта бригадамизнинг барқ уриб турган ғўзасини жала, дўл яксон қилганда ҳам одамлар руҳи тушмади. Қайтадан чигит экилиб, эртаги ниҳолларга етказиб олинди. Ижарачиларимиз номига ишлашдан воз кечиб, астойдил тер тўкишга одатланишди.

Айниқса жумҳуриятимизнинг мустақил давлат сифатида майдонга чиқиши одамлар кўнглига қуёш ёруғлигини солди. Чинакамига ғайрат билан теримни бошладик. Хўжалигимиз уруғчиликка ихтисослашган, шу боисдан ҳосилнинг асосий қисмини қўлда териб олдик. 500 тоннадан зиёд уруғлик пахта топшириб, бу борадаги режа сентябрдаёқ ортиғи билан адо этилди. Йиллик топшириқни ҳам вилоятда биринчилардан бўлиб бажардик. Ҳар гектар ердан 26 центнердан сифатли хом ашё саранжомланди. Орифжон Исомиддинов, Раҳматулла Ҳурибоев, Тўхтасин Қодиров бошлиқ бригадалар аъзолари айниқса ғайрат-шижоат кўрсатишди. Учала бригадага ҳам биттадан енгил машина мукофотга берилди. Бу рағбат кўпчиликни руҳлантириб юборди.

Бугун ҳар қанча қувонсак ярашади. Чунки меҳнатнинг роҳати бўлишига ҳаммамиз ишониб қолдик. Жумҳуриятимиз мустақилликнинг дастлабки қадамларини ташлай бошлади. Пахтанинг нархи оширилди. Даромадимиз икки баробар кўпаяди. Қолаверса режадан ортиқча хом ашёни ва режадагининг 5 фоизини хўжаликларнинг ўз ихтиёрида қолдиришга ижозат берилди. Айтиш мумкинки, бу катта имкониятлар очади. Хўжалик ўзидаги пахта толасини хоҳлаганда сотади. Чигитдан чиқадиган маҳсулотларини — ёғ, шелуха, кунжара, совунни аъзоларига бўлиб беради. Мана буни меҳнатнинг роҳати, деса ярашади.

Ҳозир далаларимизда ҳосил мўл. Унинг бирор чигитини ҳам нест-нобуд қилмай йиғиштириб оламиз. Бу хом ашё ўз омборимизда сақланади. Жамоамиз аъзолари буни яхши билишади. Режани бажариб қўйсак ҳам терим суръати сусайгани йўқ. Чунки бундан бу ёғига ўз ҳисобимизга пахта тайёрлаймиз. Бу мустақиллигимизнинг биринчи ҳақиқий белгисидир.

Ш. ТЎЛАНОВ,
Булоқбоши районидаги Ойбек номли жамоа хўжалиги бошқаруви раиси.

БЕВОСИТА МОЛ АЙИРБОШЛАШ

Жиззахдаги Ю. Фучик номли давлат хўжалигига узоқ Читадан ёғоч-тахта ортилган дастлабки вагонлар келди. Бу 200 куб метр ёғоч-тахтани бу ерда сабрсизлик билан кутишарди — қурилиш материаллари уй-жой, чорвачилик бинолари, хўжалик марказий ремонт устахоналари янги корпусини қуриш учун керак. Энди Арнасойдаги давлат хўжалигида ёғоч ва тахтадан иборат янги «посилкалар»ни кутишмоқда, улар бу ерга беш йил давомида мунтазам келиб туради. Хўжалик Чита вилоятидаги ўрмон кесувчилар билан худди ана шу муддатга шартнома тузди. Шу шартномага мувофиқ шериклар бир-бирларига ўз маҳсулотларини етказиб бериб турадилар. Чўлқуварлар ёғоч-тахта эвазига Шимолга қовун-тарвуз жўнатадилар. Бу йилги мавсумда уч юз тоннадан кўпроқ ана шундай полиз маҳсулотлари юборилди.

МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКА ХАЗИНАСИНИ ТЎЛДИРАЁТГАНЛАР

КАТТА КАРВОН САРДОРИ

Фурқат районидаги «Партия XX съезди» давлат хўжалиги пахтазорлари... Эрта баҳордан бошланган деҳқон меҳнатининг маҳсули — оппоқ пахталар чаноқларга сиғмай тошаяпти. Беихтиёр қувонасан... — Уюлган хирмон тепасида танти, ялангтўш бободеҳқон кўзидаги севинчни кўриб эса қалбингга ғурур тўлади.

Ҳамроҳим бўлим бошқарувчиси, республика халқ депутати Толибжон Отабоев билан дала айланамиз.

— Йигирма тўққиз йилдан буён шу вазифадаман. Даласиз, пахтасиз ҳаётимни тасаввур қилолмайман, — дейди у. — Деҳқонларимизга раҳмат. Улар боис шу йиллар бадалида режа ва мажбурият доимо зиёди билан бажарилмоқда.

Унга тикиламан. Кўринишидан барваста, елкадор, чорпахил юзли бу кишининг ҳаёт синовларига бардошли бўлган, ибратли умр сабоғига эга кишилар сирасидан. Пахтадек оппоқ сочларига қараб шоир тизмалари ёдга тушади:

Сочдаги оқ тола,
йиллар чангимас,
Пахтазор қўйнидан
тўкилган бошга.

Кечаю кундуз демай шу оппоқ пахтага парвона бўлган деҳқон ҳар қандай шарафга лойиқ. Унинг машаққатли меҳнатига ҳар қанча таҳсин оз.

Бўлимнинг Ҳайрихон Тошмадалиева бошлиқ бригадаси далалари. Уфқларга туташиб кетган мисли оқ денгиз далада зангори кемалар сузаётир. Механизаторлардан Абдурашид Қўзиев, Мўйдин Мусурмонқулов, Усубжон Саминов эл хирмонига кунига 8—10 тонна оқ олтин тўкишаётир. Уларнинг сардори Анвар Шарипов ўтган йили 164 тонна дур тўкиб, «Москвич» енгил автомашинаси билан тақдирланганди. Бу йил унинг мўлжали — 180 тонна.

Қўшни эгатда кўпмингкилограммчилар баҳси авжида. Қўли гул чеварлар Умидой Ўринова, Инобат Саддинова кунига 160—180 килограммдан пахта териб топширишаяпти.

— Катта йўлнинг ўнг томонидаги пайкаллар ўғлим Тоҳирнинг бригадасига қарашли, — деди Толибжон ака. — У Фарғона политехника институтини тамомлаган. Мутахассислиги бўйича инженер. Ишқи пахтага тушганлардан. Давлат хўжалигида биринчилардан бўлиб унинг жамоаси режани уддалаганди. Ҳозир у қатори Зуфар Турсунов, Мурод Усмонов, Розиқ Шерматов бошлиқ бригадалар ҳам мажбурият ҳисобига ишлашмоқда.

Жамоанинг экин майдони 638 гектар. Шундан 393 гектарида пахта.

— Ерларимизга С-6524 навли чигит жуда мос тушаётир, — дейди Т. Отабоев. — Ҳар туп ғўзада 20—25 тадан кўсак пишиб етилди. Шунинг учун пахта тайёрлаш режаси ошириб бажарилди.

Бўлим деҳқонлари бу йил 72 гектарда дон, 146 гектарда беда, қолган майдонларда полиз ва сабзавот маҳсулотлари етиштирдилар. Барча соҳаларда режа ва мажбурият зиёди билан бажарилди.

Сайловчилар талаби қандай адо этилаётгани тўғрисида қизиқсиндим.

— Даставвал сайловчиларимиз қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид нархини ошириш тўғрисида илтимос қилишганди. Бу истак биргина бизнинг ҳудудга тегишли эмас. Жумҳуриятимиз раҳбариятининг ўз вақтида кўрган тадбирлари билан пахта ва пилланинг давлат харид нархи ошди. Қишлоқларимизни газлаштириш ва ичимлик сув билан таъминлаш борасида талай ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Мустақиллик шаҳарчаси газлаштирилди. Ҳозирда Катта Янги ва Кичик Янги қишлоқларига табиий газ қувурлари тортилаяпти. 1990 йилда 22, 1991 йилда 8 километр масофада қишлоқ йўллари асфальтланди. Ичимлик сув масаласи Мустақиллик шаҳарчасида муаммо эди. Қўшимча насослар ўрнатилиб, аҳолининг бу талаби бартараф этилди. Бизни қийнаётган муаммолардан бири район марказларининг узоқлигида эди. Марказий касалхона, район социал-таъминоти бўлими ва борингки, инсоннинг бошида бор кундалик ташвиш билан 30—40 километрга яқин йўл босиб юмуш битирардик. Эндиликда Киров ва Ўзбекистон районлари оралиғида янги Фурқат райони ташкил этилди. Бундан аҳоли, айниқса қариялар мамнун бўлишаётир. Ҳал бўлмаётган муаммолардан бири телефон масаласи. 7 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилаётган ҳудудда атиги битта телефон. У ҳам бўлса бўлим идорасида. Яқинда Султонқишлоқда Жакбарали исмли кишининг хонадонида ёнғин чиқди. Телефонга келиши учун у беш километр йўл босиши керак бўлди. Аҳвол эса ўз-ўзидан маълум. Лекин биз ҳам қараб турганимиз йўқ. Ҳозир 28 минг сўмга смета лойиҳа ишлари қилинди. Капа қишлоғи марказида сўлим чойхона қад ростлаётир. Саккиз бурчакли зангори гумбазли осмон услубидаги бу сўлим гўшада қадоқ қўлли пахтакор, нуроний қария, ёзнинг жазирамасида тўхтаб ўтган ҳорғин йўловчи бу ерда чой ичиб, ҳордиқ чиқаради.

Бу ерда бизга «Партия XX съезди» давлат хўжалиги деҳқонларидан 250 нафардан зиёди «Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1992 йилги ўқувчилари бўлганлигини маълум қилишди. Демак, қад кўтараётган янги чойхонада «Бир пиёла чой баҳона» суҳбати давом этади.

СУРАТЛАРДА: 1. Бўлим бошқарувчиси, Ўзбекистон халқ депутати Толибжон Отабоев ҳосил чўғидан мамнун. 2. Жамоанинг илғор механизатори Анваржон Шарипов мавсумда ўз агрегати бункеридан 180 тонна оқ олтин тўкиш иштиёқида меҳнат қилаяпти.

Р. ХОЛМАТОВ олган суратлар.

С. ҲАЙДАРОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбири.

ИНСОФ, ИНТИЗОМ ВА ҚУТ-БАРАКА

Якунланаётган мавсум деҳқонларнинг узоқ вақт ёдида қолади. Боиси, жумҳурият Президентининг фармонига мувофиқ механизаторлар ва теримчиларга ҳақ тўлаш ҳамда пахтанинг харид баҳоси оширилди. Ялпи хирмоннинг беш фоизи, режадан ташқари тайёрланган толанинг ҳаммасини сотишда хўжаликларга мустақиллик берилди. Табиийки, бундай хайрли ишлар деҳқонлар кучига куч қўшаяпти. Бу йил об-ҳаво ноқулай келган бўлса-да, далаларда етиштирилган ҳосилни кўриб қувонасан киши. Ҳамманинг фикри-зикри ризқ-рўзимиз, бойлигимиз, обрўйимиз бўлган оқ олтинни исроф қилмасдан йиғиштириб олишга қаратилган.

Яқин-яқинларда ҳам режани бажариш учун икки ой муддат камлик қиларди. Амалдаги йилда эса 7711 тонна пахтани топшириб, марра эгаллашимиз учун 26 иш куни кифоя бўлди. Ҳозиргача уйилган хирмон 8 минг тоннадан ошди. Тошмуҳаммад Ўринов, Ғайрат Худойбердиев бошлиқ бўлимларда ҳосилдорлик 35 центнерга етди. Уста пахтакор Ўскан Аҳмедов бошлиқ йириклаштирилган бригада аъзолари 115 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40,5 центнердан хирмон кўтаришди.

Етиштирилган ҳосилнинг 72 фоизи пўлат отлар ёрдамида терилди. Ҳатто ундан кўпроғини ҳам шу тариқа тўплашимиз мумкин эди. Лекин хўжаликда истиқомат қилаётганларни иш билан таъминлаш, бозор иқтисодиётига ўтиш даври қийинчиликларини енгишда оз бўлса-да, аҳолига кўмак беришни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаб, далаларда 1500 нафар теримчи иштирок этишини таъминладик.

Йиллик режа бажарилгач, машинада ва қўлда терилган пахтанинг ҳар килограмми ва тоннаси учун тўланадиган нарх миқдорини янада оширдик.

Фақатгина бизда эмас, районимизнинг бир қатор хўжаликларида мавсум кескин қисқарди, ҳосилдорлик ўсди, хирмон салмоқли бўлиб бормоқда.

Жорий йилда режани бажариш учун ҳар гектар ердан 31 центнердан жавоҳир топширишимиз лозим. Мўлжал — 35 центнер. Албатта, бундай натижага эришиш ўз-ўзидан бўлмади. Ютуқларимиз омилларидан бири, куздаёқ ерни сифатли шудгор қилиб, устидан маҳаллий ва минерал ўғит сочиб, эгат очиб қўйишга эришаётганимиздир. Шундай қилинганда еримиз қиш давомида ҳордиқ чиқаради, тупроқ тўйиниб, унумдорлиги ошади. Бунга бир мисол: Тўрақул Шоймонов бошлиқ бригада аъзолари 80 гектар майдонда деҳқончилик қилишади. Аввал тупроқ унумдорлиги ниҳоятда паст, текис кўчат олинмас, олингани ҳам кўнгилдагидек бўлмасди. Майдонга эгат очиш олдидан 25 тоннадан гўнг бир текис қилиб сепилди, кетидан минерал ўғит ҳам солинди. Бу йил биринчи теримдаёқ гектаридан 35 центнердан хирмон уйилди. Абдурайим Чориев бошлиқ бригадада ҳам худди шундай усул қўлланилгач, ҳосилдорлик кескин кўтарилди.

Иккинчидан биз шароитни ҳисобга олган ҳолда оилавий пудратдан воз кечдик. Тўғри, бу усул сабзавотчилик, полиз, чорвачилик, боғдорчиликда яхши самара бермоқда. Лекин пахтачиликда ўзини оқламади. Сабаби, хўжаликда 18 минг аҳоли бор. Уларни иш билан таъминлаш лозим.

Ҳозир 40—50 гектар ерда деҳқончилик қиладиган бригадалар тузганмиз. Бу техникадан самарали фойдаланишда жуда қўл келаяпти. Муҳими, меҳнатчиларнинг моддий манфаатдорлиги яхшиланаяпти. Амалдаги йилда ҳар ишчининг ойлик маоши 440 сўмдан юқори бўлаяпти. Бир кишининг иш унуми 14 минг 347 сўмни ташкил этаётир.

Юқоридаги сингари тадбирларимиз кўнгилдагидек бажарилиши учун, аввало, меҳнат интизоми бўлиши шарт.

Яширишнинг ҳожати йўқ, мамлакатда ҳозиргидек интизом бўшашганлигини эслай олмаймиз. Шунинг учун ҳам белгиланаётган тадбирларнинг на бошини, на охирини топа оласиз.

Режалар ярим йўлда қолиб, яна янгисини «ихтиро» этмоқдамиз.

Бу фикрни бежиз айтаётганим йўқ. Республикамиз мустақил, деб эълон қилингач, қатор фармонлар чиқди. Бир қарашда толамизнинг харид нархи оширилганлиги, унинг бир қисмини сотишда мустақиллик берилганлиги айни муддао. Лекин ҳали бу ишлар амалга оширилиб улгурмасдан минерал ўғит, эҳтиёт қисмлар, ёқилғи мойлаш материалларининг баҳосини кескин оширилганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Энди деҳқон бир тонна азотли ўғитни 900 сўмдан харид қилиши керак. Ёки «МТЗ-80» маркали чопиқ тракторининг двигатели шартнома баҳосида 5700 туради ва ҳоказо. Режадаги пахтанинг беш фоизи ва мўлжалдан ташқари етиштирилган хом-ашёнинг ҳаммасини сотиш биз ўйлаганчалик осон эмас экан.

Далаларимиздаги жавоҳир нобудгарчиликсиз тўплаб олинса, хирмонимиз 10.000 тонна бўлиши кўзда тутилмоқда. Шунда тармоқдан келадиган даромад 35 миллион сўм атрофида ёки бултургидан 15 миллион сўм кўп бўлади. Албатта, бу маблағнинг бир қисми халқимиз турмуш фаровонлигига сарфланади. Уларнинг ойлик маошини келгусида янада оширишимиз мумкин. Жумҳурият Президентининг фармонига мувофиқ аҳолига 350,5 тонна буғдой, 150 тонна пиёз, 910 тонна хашак, қорамол, қўй, паррандa сотдик. Буларнинг ҳаммаси бозордагидан икки-уч баробар арзон нархда. Лекин шу кеча-кундузда далада ишлаётган аёл ва эркакларга қараб хижолат тортасан, киши. Магазинларимизда кийим-кечак йўқлиги сабабли аҳвол аянчли эканлиги ташвишлантиради. Толанинг нархи икки-уч баробар ошганлиги бир тараф бўлса, пештахталарда ўзимиз етиштирган хом ашёдан тайёрланган матолар йўқлиги бир тараф. Майли, нархи бир оз қиммат бўлса-да, бўлгани яхши. Шу ўринда бир мулоҳаза бор. Мустақил Ўзбекистонимиз равнақини кўзлаган ҳолда унинг ўз пулини муомалага чиқаришни ўйлаб кўрилса бўларди. Муомаладагисининг қадр-қиммати йўқлигидан кўз юма олмаймиз.

Мавсум ўз йўлига, лекин ҳозир бош вазифа халқимизнинг қорнини тўқ, устини бут қилиб, тинчликни таъминлашдан иборат. Бу соҳада хўжаликда кейинги икки-уч йил ичида салмоқли иш қилмоқдамиз. Келгусида янги техника харид қилишни кескин камайтирамиз, боридан самарали фойдаланиш, таъмирлаш ишларини такомиллаштириш, бунинг учун эса малакали кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берамиз. Деҳқонларимиз минерал ўғит чиқаришни мўлжаллашаяпти. Аҳолини табиий газ ва водопровод суви билан таъминлаш, мактаб, маиший хизмат нуқталари учун мўлжалланган қурилишлар кенг кўламда олиб борилмоқда. Мақсадимиз — эл-юрт тўкинлиги.

Ш. ҚАҲҲОРОВ,
Шеробод районидаги «Шеробод» давлат хўжалигининг директори.

ҚАДОҚ ҚЎЛЛАР

Балиқчиликлар табиатан оғир-босиқ, меҳнаткаш, самимий ва саховатли, айтганини бўлдирадиган, борини айтадиган кишилар. Қаҳратон қиш кунларида ҳам улар далада яхоб суви беришади. Лекин буни ҳеч қачон пеш қилишмайди. Бу йил ҳам улар таҳсин айтса арзийдиган даражада меҳнат қилишди. Чунки юклари оғир. 30—32 центнерлик хирмонни мўлжал қилганлар. Бунча ҳосилни яратиш учун ҳазилакам меҳнат керакми?

Бригадаларда, хўжаликларда, теримчилар ҳузурида бўлганимизда кўнглимиз бир нарсадан кўтарилди. Одамларнинг руҳлари тетик, ишга рағбатлари баланд, ўзлари яратган ҳосилни тезроқ териб олиш ниятлари барқарор. Кишиларда бундай кўтаринкилик ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Меҳнаткашларнинг юрагига йўл топиш бош мақсадга айланган жойда шундай ишонч туғилади.

Пахта йиғим-терими машаққатларини таърифлашга ҳожат йўқ. Унинг оғирлигини деҳқон ҳам, ишчи ҳам, қишлоқ аҳли-ю, шаҳарликлар ҳам баробар ҳис қилади. Шу боис машина теримини кучайтириш кўп муаммоларни ҳал қилиш имконини берди. 250 та пахта териш машинаси юқори унум билан ишлаётир. Натижада туман бўйича кунига 5 фоизга етиб пахта топширилмоқда.

Бобур номли жамоа хўжалиги бошқарув ҳайъати раиси Абдулҳафиз Паттоев билан суҳбатимиз ҳам бугунги мураккаб вазият, терим суръати хусусида борди.

— Ҳосилимиз яхши, — деди у кўнгли тўқ ҳолда. — Машиналаримиз авжи иш бошлади. 18 та агрегат билан кунига 5 фоиздан ошириб пахта тайёрланмоқда. Меҳнат кишисининг рўзғордан кўнгли тўқ экан, иши унумли бўлаверади. 9 та бригадамизнинг ҳар бирига иш бошидаёқ 5 минг сўмдан аванс пули берганмиз. Улар учтадан новвос, биттадан сигир олиб боқишаяпти. Ҳозир битта новвос билан 5 минг сўм қарздан узилиб кетади. Аҳолига 33 тийиндан 120 тонна пиёз тарқатдик. 10 гектар майдондаги сабзи, шолғом, турпни ҳам арзон баҳода берамиз. 191 гектар ерга кузги буғдой экдик. Ангрендан 1000 тонна кўмир келтираяпмиз.

Қисқаси, бошқарув ҳайъати аъзоларининг ҳам, раиснинг ҳам ташвиши битта: қандай қилиб бўлмасин, жамоа хўжалиги аъзоларининг ижтимоий ҳимояланишини яхшилаш. Ғафуржон Деҳқонов, Файзулло Эркабоев, Анваржон Салоҳиддиновлар етакчилик қилаётган бригадалар маррага яқинлашиб қолди. Улар билан суҳбатимиз ҳам иқтисодий таъминлаш соҳасидаги ҳаракатлар хусусида бўлди. Жамоа хўжалиги бу йил пахтачиликнинг бир ўзидан 6,5 миллион сўм даромад олиш ниятида.

«Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг Мунисхон Муродуллаева бошлиқ бригадаси пахта майдони 150 гектар. Биринчи терим эндигина яримлади. Машина терими бошланиши билан кунига 10 фоизга етиб пахта топширилаяпти. Икки механизаторнинг жасоратли меҳнати ҳар қандай кишини қувонтиради. Ботирали Умаров, Шамсиддин Сайфиддиновлар кеча ўз агрегатлари билан 18 тонна пахта теришди. Бугун эса 20 тоннадан оширишлари аниқ.

Дала шийпонини кузатамиз. Тозалик, саранжом-саришталик хоналар, теварак-атроф файзига файз қўшган. Шийпон ёнгинаси шафтолизор. Яна бир томонига сепилган кузги пиёз баррадек яшнаган.

— Тирикчилигимиздан кўнглимиз тўқ, — деди Мунисхон. — Сигиримиз сут бераяпти. 6 бош новвосимиз вазни 400 килограммданга етиб қолди. Баҳорда 4000 сўмлик терак кўчати сотдик. Иссиқ овқатимиз бепул. Одамларимизнинг кайфияти яхши. 4—5 кун ичида маррага етамиз.

Шу пайт эндигина тандирдан узилган иссиқ ноннинг хуш бўйи димоғимизни яйратиб юборди. Бригада ошпази Эргашхон Жабборова иккита иссиқ нон келтирди. Тандирда пишган нон қанчалар тотли! Шу орада шийпон қоровули Козимжон ака Мирзаакрамов суҳбатга қўшилди:

— Шийпонимиз шаҳардаги менман деган уйлардан қолишмайди. Хоналарга кириб, бир кўринглар.

— Кўрдик. Раҳмат. Айтганингиздан зиёда. Қишда ҳам шу ерда турасизми?

— Қишин-ёзин тураман.

— Қишда бийдай далада зерикмайсизми?

— Ишсиз одам зерикади. Бизнинг шийпонлардан қишда ҳам одам оёғи узилмайди. Бир ёқда ферма, бир ёқда иссиқхона. Буларнинг ҳаммаси иш-да.

Ҳа, ишлаган одамнинг вақти ҳамиша тиғиз. Бундай бригадалар Балиқчи туманида кўп. «Москва» жамоа хўжалигига қарашли Орифжон Ҳожиев бригадасида ҳам шундай кўтаринкиликни ҳис этдик. Орифжон акалар 82 гектар майдондан 32 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлашган. Бу бригадада ҳам машина терими бир кун аввал бошланибди.

— Кеча 10 гектарлик майдоннинг пахтасини машинада тердик, — дейди бригадир. — Биринчи теримдаёқ гектаридан 30 центнердан ҳосил чиқди. Навбатдаги майдонимиз ҳосили ундан ҳам бўлиқ: 32 центнердан чиқади. Иккинчи терим билан 40 центнерданга етамиз.

«Бўстон» — барча соҳалар бўйича тумандаги энг салмоқли давлат хўжалиги. Пахтазорлари 3.133 гектар. 9.210 тонна пахта топширишлари керак. 64 та терим машинаси билан кунига 600—650 тонна хом ашё йиғиштириб олинаётир. Хўжалик етакчиси Одилжон Абдурашидов бизни механизатор Холдорбой Сайфиддинов пахта тераётган майдонга бошлади. Кўз илғамас пахтазор. Пайкалнинг у бошида ҳам, бу бошида ҳам тележка. Холдорбойнинг бир маромда гуриллаётган машинаси биздан тобора узоқлашиб бормоқда. Директор унинг ортидан ҳавас билан боқаркан:

— Шунақа лочинлар 64 нафар бизда, — деди ғурур ва ифтихор билан.

Машиналар ишга тушиши билан теримда суръат жадал кўтарилди. Кунига 5—6 фоиздан пахта териб топширилмоқда. Улар томонидан терилаётган ҳар тонна пахтага 25 сўмдан ҳақ тўланмоқда. Ана энди ҳисоблаб кўринг: бир кунда 10 тонна пахта терган механизатор 250 сўмни нақд олади. Ўн кунда 2500 сўм, бир ойда эса... агар 10 тоннадан териб турса 7.500 сўм. Хуллас, ишлайдиган давр. Хўжаликнинг қайси бригадасига борманг, машиналар гулдуроси авжида. Пахта ортган тележкалар дала йўлларини тўлдириб, пунктга интилаётир.

Нафақат Балиқчида, балки бутун Андижон вилоятида машҳур пахтакор Ҳайрихон Эргашева номидаги жамоа хўжалигида ҳам терим суръати ва сифати кўрганнинг кўзини қувонтиради. Хўжаликда уруғлик пахта етиштирилади. Унинг ўзидан 400 минг сўмга яқин даромад қилишади. Нима бўлганда ҳам колхозчилар ҳамёни пул кўра бошлади. Йил бошида аёллар учун 120 сўмдан, эркаклар (сувчилар) учун 150 сўмдан, механизаторлар учун 180 сўмдан ойлик маош тайинланган эди. Ҳозир унга 100 сўмдан қоплаш пули қўшиб берилмоқда. Демак, аёллар 220 сўмдан, эркаклар 250 сўмдан, механизаторлар 280 сўмдан олмоқдалар.

Хўжаликка бир неча бор етакчи танлаш сайловларида аксарият кўпчилик ишончига сазовор бўлган Каримжон ака Деҳқонов раислик қилади. У кўпчилик ишончини оқлаш йўлида тиним билмай изланаяпти. Нима қилсам, халқнинг иқтисодини кўтараман, деган ягона ташвишда ишлаяпти.

— Яқинда бир нарсадан қувониб кетдим, — дейди Каримжон ака ўйчанлик билан. — 813 тонна уруғлик пахта тайёрлаш режасини 20 сентябрдаёқ бажариб қўйдик. «Юлдуз» навли янги пахта экканмиз. Шундан кейин дефолиация қилиб, қолган ҳосилни машинада терамиз, деб турсак, Тошкентдан телеграмма келиб қолди. Унда яна 500 тонна уруғлик пахтага буюртма берилибди. Бу халқимиз учун катта фойда-да. Мана энди ўша кейинги 500 тонна буюртма уруғлик пахтани ҳам териб топшириб бўлдик. Бу томондан ишларимиз яхши. Лекин иқтисодий бошқарувнинг эски усулларидан дадил қутилиб кетганимиз йўқ. Шу нарса кўпроқ кишан бўлаётир. Ҳар бир хўжалик иқтисодий бошқарувни қўлга олгандагина кўзланган мақсадга барвақт етиб борамиз. Маҳсулотни жамоа хўжалиги етиштирса, ундан келадиган даромад шу жамоаники бўлса-ю, уни тақсимлаш юқоридан қилинса, адолатдан эмас-да.

Балиқчиликлар пахта йиғим-терими пайтидагина ғайрат-шижоат кўрсатаётганлари йўқ. Улар ҳар доим фидокорона ишлашга одатланганлар. Теримда юқори кўрсаткичларга эришиш учун териладиган пахта етарли бўлиши керак. Ҳосил мўл бўлмаса, минг карра чиранганинг билан олдинга кетиб бўлмайди. Балиқчиликлар эса ана шундай катта хирмон чўғини яратиб қўйишганига ўзимиз гувоҳ бўлдик. Кўпчилик бригадирлар биринчи теримдаёқ йиллик режани уддалаяпмиз, дейишмоқда. Бунга ишонса бўлади. Чунки даладаги ҳосил аниқ ўлчовлар ва миқдорларни айтиб турибди.

Хирмонларни кўриб, дилимиз яйради. Улар кун сайин, соат сайин юксалиб бораяпти. Яна бир нарсага қойил қолдик. Худди шу лаҳзаларда балиқчиликлар фақат пахта териш билан машғул, фақат шу истакдан нафас олишаяпти, десак янглишамиз. Улар пахта хирмонларини юксалтириш билан бирга турли жабҳалардаги армонларини ҳам чуқур ҳис қилиб яшамоқдалар. Буни биз мулоқотда бўлган ҳар бир бўлиқчилик юрагидан сезиб олдик. Улар туман меҳнаткашларининг ижтимоий ҳимояланиши хусусида жиддий тадбирларни амалга оширмоқдалар, турмуш маданиятини юксалтириш йўлларини изламоқдалар, аёллар, болаларнинг эртанги тақдирини ўйламоқдалар. Назаримизда армонлар билан хирмонлар чирмашиб кетгандай. Ҳаёт деб аталган асов дарёнинг юзлаб, минглаб ирмоқларига баробар назар ташлаб яшашнинг ўзи уйғоқликдир. Балиқчида ана шу уйғоқликни кўрдик.

Т. СОЛИЕВ,
А. ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» махсус мухбирлари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚАРЗ

ОТТАВА. (ТАСС мухбири Валентин Василец). Бу ерда Канада томонидан Совет Иттифоқига 150 миллион доллар миқдорида қарз бериш ҳақидаги битим имзоланди. Канада ташқи савдо вазирлиги сешанба куни шуни эълон қилиб, қарз бериш шартларига кўра бу пулдан яқин олти ой мобайнида Канадада озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан ўсимлик мойи, гўшт ва болалар таоми, шунингдек чорва учун ем сотиб олиш мақсадида ишлатилишини маълум қилди. Битим ҳукумат номидан иш кўрувчи Канада экспорт тараққиёти корпорацияси билан СССР ташқи иқтисодий банки томонидан имзоланди.

БРЕЖНЕВНИНГ СОВҒАСИ

АДДИС-АБЕБА. (ТАСС). Эфиопиянинг ағдариб ташланган Президенти Менгисту Хайле Мариам Совет раҳбари Л. И. Брежневнинг шоҳона совғасидан бирон марта ҳам фойдаланмаган, деб хабар қилади Аддис-Абебада чиқадиган «Аддис земен» газетаси. Ту-154 Б-2 «ЛЮКС» реактив авиалайнери махсус буюртма билан ясалган ва Совет хазинасига 60 миллион АҚШ долларига тушган эди.

Самолёт 31 миллион долларлик эҳтиёт қисмлар билан биргаликда 1988 йилнинг январида Эфиопияга жўнатилган, деб ёзади газета. Хабар муаллифлари самолётни ичи шоҳона қилиб безатилган ва алоҳида ухлаш бўлмаси ҳам бўлган «учар меҳмонхона», деб таърифладилар. Давлат бошлиғи учун люкс хона, юқори лавозимли шахслар ва соқчилар учун салонлар ва ҳатто экипаж кабинасидаги туалетлар ҳам махсус буюртма билан жиҳозланган эди, дейилади хабарда.

«Аддис земен» мақоласида Менгисту Хайле Мариам бу авиалайнердан бирон марта ҳам фойдаланмаганлигининг ишонарли сабабларини шу вақтгача ҳеч ким айтиб бера олмаганлиги таъкидланади.

ИРОҚНИНГ ОГОҲЛАНТИРИШИ

ҚОҲИРА. (ТАСС мухбири Андрей Маляров). Агар Исроил самолётлари Ироқнинг осмон бўшлиғига бостириб киргудек бўлса, Ироқ уларни уриб тушираверади. Ироқ Ташқи ишлар вазири Аҳмад Ҳусайн Худайрнинг БМТ бош котиби номига йўллаган мактубида шундай дейилади. БМТнинг текширувчи гуруҳлар вертолётлари учун хавф туғилган тақдирда ҳам Исроил самолётларига қараб ўт очилади, деб мактубда алоҳида таъкидланади.

Бундан аввал Исроилнинг тўртта «Ф-15» қирувчи самолёти мамлакатнинг осмон чегарасини бузиб ўтганлиги хусусида Ироқ БМТга норозилик юборган эди.

ТАКЛИФ РАД ЭТИЛДИ

РИМ. (ТАСС). Қўшма Штатлар ядро қуроли синовларини тақиқламоқчи эмас. НАТО ядровий режалаштириш гуруҳининг Сицилия оролидаги Таормин шаҳрида бўладиган мажлисида қатнашиш учун Италияга келган АҚШ Мудофаа вазири Р. Чейни ана шундай деди.

Р. Чейни Москванинг ядро қуролини биринчи бўлиб қўлламаслик мажбуриятини олиш тўғрисидаги таклифини шарҳлаб, уни «мақбул келмайдиган» таклиф деб таърифлади.

ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

КАРТОШКАДАН МИЛЛИОН СЎМ ФОЙДА

Қарши чўлидаги 8-сонли давлат хўжалиги картошка далаларини комбайнлар тарк этди. 120 гектар ернинг ҳар гектаридан икки юз центнердан кўпроқ сара картошка олинди. Жазирама чўл шароитида бундай юксак кўрсаткичга яна Лев Ким бошчилигидаги деҳқонлар эришдилар.

— Бу йил биз парвариш қилган картошка уруғини Белорусдан келтирган эдик, — деди у. — Биз у ердан икки хил навли картошка олиб келдик. Уни парвариш қилиш ва йиғиштириб олиш ишларининг барчасини механизациялаштирдик. Бу ҳосилга ўз таъсирини кўрсатди: картошканинг килограммини 60 тийиндан сотдик ва натижада бир миллион сўмдан кўпроқ пул ишлаб топдик. Шундан 400 минг сўмдан кўпроғи соф фойдадир.

Аввал Л. Ким жамоаси бир вақтнинг ўзида ҳам пахта, ҳам картошка ва бошқа экинлар экарди. Бунга куч тарқалиб кетарди. Энди картошкакорликка ихтисослашишга қарор қилишди. Келаси йилда картошка майдонини икки баравар кўпайтириб, 250 гектарга етказишни ўйлашяпти. Ҳозирнинг ўзида тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди, уруғлик картошка ҳам сотиб олинди. Ҳозир у Белорусдан олиб келинмоқда.

ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ ХАЗИНАСИ

Ургангдаги К. Маркс номли жамоа хўжалиги меҳнаткашлари ўз хўжаликларида янги тармоқни вужудга келтирдилар. Бу ерда балиқ кўпайтиришга киришдилар. Яқинда уни тутишга киришилди.

Қачонлардир бу ерда кўл бўлиб, аввалги хўжайинларнинг лоқайдлиги туфайли у деярли йўқ бўлиб кетган эди. Жамоа хўжалиги аъзоси Шавкат Бобожонов сув хавзасини тиклашга ва айни пайтда ундан фойда олишга аҳд қилди. У уч гектар участкани ижарага олди, [illegible] ридан беш тонна ағдарди ва уларни боқа бошлади. Энди уларни тутиш даври етиб келди. Балиқчилар йил охиригача 30 тонна янги тутилган балиқ сотишни режалаштиришмоқда. Бундан ташқари бу ерда тансиқ таомлар ҳам тайёрланади, бунинг учун жамоа хўжалигида дудлаш цехини жиҳозлашди.

ТЕГИРМОННИНГ БУЛГАНИГА НИМА ЕТСИН

Хатирчи районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги қишлоқлари аҳолиси учун яна бир қулайлик яратилди. Бу ерда тегирмон қуриб, ундан фойдалана бошлашди.

Пахта экиладиган майдонлар қисқарганидан кейин тегирмон қуришга зарурат туғилди.

Жамоа хўжалиги аҳолиси тегирмондан бепул фойдаланмоқда. Қўшни Нарпай ва Пахтачи районлари хўжаликлари эса бу ишга ҳақ тўлашмоқда. Шундай экан тегирмонни қуриш ва уни жиҳозлаш учун қилинган харажатлар тез орада қопланади.

(ЎзТАГ).

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 21

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Учар хўтикча». Мультфильм.
18.20 «Обуна-92».
18.50 «Тилимиз муаммолари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Ўзбекистон Давлат телерадиоси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
20.15 «Ёшлик хандаси».
21.00 «Ахборот».
21.25 Шукрулло. «Жанжал». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят театрининг спектакли.
22.45 «Дадиллик учун юз грамм». Бадиий фильм («Мосфильм»).
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Эртанги кун жадвали». Телефильм.
19.00 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.25 «Ўтган кунлар унутилмайди». Телефильм.
20.50 «Миришкорлар».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Насриддин Бухорода». Бадиий фильм («Ўзбекфильм», рус тилида).

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан, душанба, 21 октябрь куни МТ — «Орбита IV» кўрсатувлари соат 15.30 дан, МТ— «Дубль IV» кўрсатувлари эса соат 15.40 дан бошлаб намойиш этилади.

● МТ— «Орбита IV»

15.30 ТСН.
15.45 «Бу бўлган, бўлганди».
16.00 «Бўлмадагилар, тинглангиз». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
17.10 Болалар соати (француз тили дарси билан).
18.10 «Ўн бир йил ва бир умр».
18.55 «Ён дафтар».
19.00 ТСН.
19.15 «Бозор. Танлаш даври».
19.45 «Россия камдан кам тушимга киради...». Ҳужжатли фильм премьераси. Ф. И. Шаляпининнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида («ЦСФД»).
20.20 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 1-фильм. 1-серия — «Аббат Фариа» (Одесса киностудияси «Интар-медиа» (Франция) иштирокида суратга олган).
21.30 Информацион программа.
22.10 Футбол шарҳи.
22.40 М. Е. Салтиков-Шчедрин. «Соялар». Телевизион спектакль премьераси.
00.30 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.45 Муаллифлар ойнаижаҳони.
02.30 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». 1-фильм. 1-серия — «Аббат Фариа».

● МТ— «Дубль IV»

15.40 «Кичик бекатдаги киши». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).
16.50 «Мусаввирлар ҳақида ҳикоялар». Н. Ромадин.
17.30 «Телевизион мусиқий абонемент». Эмиль Гилельс. Чет эл сафарлари архивидан.
18.30 Мультфильм.
18.45 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
19.30 «Шахсий фикр».
19.40 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Деҳқонларга тааллуқли масала. «Муқаддас манба».
21.35 Екатеринбург ҳужжатчиларининг энг яхши фильмлари: «Биз барҳаёт халқ бўлиб қолдик», «Жириновский», «Мулоқот», «Ҳарбий сир».
22.35 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.45 «Бешинчи ғилдирак» (давоми).

Сешанба, 22

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Излаб топ мени, Лёня». Бадиий фильм («Ленфильм»).
10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».

* * *

15.55 «Пахтакор» ва СССР терма командалари фахрийлари ўртасида футбол ўйини.
17.45 «Арқон», «Ҳамма нарса яхшилик билан тугагани яхши». Мультфильмлар.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Дўстлар». Мультфильм.
18.20 «Кичкинтой» устахонасида».
18.50 «Жамоат ташкилотларида».
19.20 «Шеърият дафтаридан». Ҳалима Аҳмедова.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Хива». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Кўрсатув ва концерт.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Спортлото».
21.30 «Санъат усталари». Қувондиқ Искандаров.
22.30 «Мустақил Ўзбекистон». Видеофильм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 Информатика. «Бейсик» тили (ўқув кўрсатуви).
11.00 «Табиат қўйнидаги рақс». Телефильм.
11.30 «Оила» (такрор.).

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Мусиқий меҳмонхона».
19.00 Спорт кўрсатувлари: 1. Спринт. 2. Регби бўйича СССР биринчилиги.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Серафима ороли». Телевизион бадиий фильм.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.

● МТ— «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». 1-фильм. 1-серия — «Аббат Фариа».
10.40 Болалар соати (француз тили дарси билан).
11.40 Цирк майдонида.
12.30 ТСН.
12.45 Биржа янгиликлари.
13.00 «Бир бирига ўхшаш дунёлар».

* * *

14.45 «Телемикст».
15.30 ТСН.
15.45 «Масловкадаги уй». Ҳайкалтарош Н. И. Нисс-Гольдман ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
16.15 «Бўлмадагилар, тинглангиз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
17.20 «Чемпионлар билан биргаликда».
17.35 «Болалар мусиқий клуби».
18.20 «Сеҳргар Баҳромнинг мероси». Мультфильм.
18.40 Биржа янгиликлари.
19.00 ТСН.
19.15 «Ён дафтар».
19.20 «Қизиқувчилар олами».
19.35 «Босқичлар».
20.20 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия — «Граф Монте Кристо».
21.30 Информацион программа.
22.10 Санъат усталари. СССР халқ артисти Ю. Яковлев.
23.30 Парламент кундалиги.
23.45 Белоруссия Давлат телерадиоси академик хорининг чиқиши.
00.30 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.45 «Сўз» ижодий бирлашмаси таништиради: «Китобхона».
01.50 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 13-кўрсатув.
02.10 Атлетизм. СССР чемпионати. Минскдан кўрсатилади.
02.55 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия — «Граф Монте Кристо».

● МТ— «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Якшанбада тайгага», «Бедана».
9.35 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.35 Мультфильм.
10.40 Москва камер хорининг концерти.
11.25 Рус маданияти ҳақида суҳбатлар.
12.00 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув (такрор).
14.00 «Гражданлик даъвоси». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Молдова-филм»).
15.05 Ритмик гимнастика.
15.35 Телевизион ҳужжатли фильм.

* * *

17.45 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
18.45 А. С. Пушкин шеърлари янграйди.
19.15 Компьютер билан мулоқот
19.45 «Узоқ Шарқ». Телекўрсатув.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Концерт.
22.05 СКВ. Махсус тижорат хабарнома.
22.15 Екатеринбург ҳужжатчиларининг энг яхши фильмлари: «Яширин овоз бериш», «Шоҳсупали манзара».
23.05 «Очиғини айтганда». «ГКЧП энг олис ўлкаларгача». Кўрсатувни В. Цветов олиб боради.
23.35 Хабарлар.
23.55 Эълонлар.
24.00 «Рус романси жозибаси».

Чоршанба, 23

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Анъана ва замон».
9.15 Жаҳон кубоги-91. Ногиронлар ўртасида футбол бўйича халқаро мусобақалар.
9.45 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Комариль». Мультфильм.
18.30 «Шоирлар — болаларга».
19.00 «Чорвадор».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Телетомошабинлар ҳузурида». Сиёсий шарҳловчилар билан учрашув.
20.30 Қиличбек Тожиев куйлайди.
21.00 «Ахборот».
21.25 Ўзбекистон халқ шоири Миртемир таваллудининг 80 йиллигига бағишланган адабий кеча.
22.55 «Меҳрибонлик». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.25 «Болтиқ камалаги». Фильм-концерт.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Ишбилармонлар учрашуви».
20.30 «Ҳар қандай кучни енгиб». Телефильм.
20.50 «Олисдаги шуъла».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Олқишлар».
22.40 «Кинонигоҳ».

● МТ— «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». 1-фильм. 2-серия — «Граф Монте Кристо».
10.40 «Болалар мусиқий клуби».
11.25 «Сўз» ижодий бирлашмаси таништиради: «Китобхона».
12.30 ТСН.
12.45 В. А. Моцарт. Флейта, арфа ҳамда оркестр ижроси учун до мажор концерти.
13.20 «Хаёлпараст». Мультфильм.

* * *

15.30 ТСН.
15.40 «Менинг азиз кабутарларим». Телевизион ҳужжатли фильм.
16.00 «Синган трест». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
17.05 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.05 «Планета».
18.50 «Биржа учувчиси».
19.00 ТСН.
19.15 «БМТ яхши келажак учун».
19.55 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 2-фильм — «Қайта яратгайман».
21.30 Информацион программа.
22.10 Катталар учун мультфильмлар.
22.30 Спорт кўрсатувлари.
00.30 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.45 Парламент кундалиги.
01.00 Мусиқий хазина. Ф. Лист. Си минор сонатаси. Л. Власенко ижро этади.
01.30 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 2-фильм —«Қайта яратгайман».

● МТ— «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Қора товуқ». Мультфильм.
9.35 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.35 «Орон кўлида». Телевизион ҳужжатли фильм.
10.55 А. Адоскиннинг муаллифлик кўрсатувлари. «Денис Давидов».
12.00 Биз ҳали билмаган Россия. «Манбаларга мурожаат қилсак».
12.35 «Очиғини айтганда». «ГКЧП энг олис ўлкаларгача».
13.05 «К-2» таништиради.
13.50 «Гражданлик даъвоси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.55 Нижний Новгородда Волгабўйи халқларининг иккинчи фольклор фестивали.

* * *

16.40 «Биз яшаётган олам». Режиссёр Д. Садирбоев ҳужжатли фильмлари. «Халқим даҳоси» (Бишкек).
17.25 «Ўрмон қўйнида». Мультфильм.
17.45 Менеджерлар мактаби.
18.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
18.30 Патрисия Каас Москвада.
20.30 Хабарлар.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Екатеринбург ҳужжатчиларининг энг яхши фильмлари: «Алвасти», «Кимгаки қўшиқ ҳамроҳ бўлса».
21.50 Эълонлар.
21.55 Футбол. Чемпионлар кубоги. «Динамо» (Киев) — «Брондбю» (Дания).
23.50 Хабарлар.
00.10 Фил Донахью кўрсатуви. «Қайнонам оилани бузади».

Пайшанба, 24

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Фарғонанинг мовий халқаси». Телефильм.
8.45 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада».
9.45 «Жасоратли кишилар».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.15 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
18.50 «Ёзувчи ва замон». Ўзбекистон ёзувчиларининг X қурултойи якунлари ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Телетомошабинлар талабларига кўра. «Айтолмаган сўзим қолди». Рустам Қори қўшиқлари.
21.00 «Ахборот».
21.25 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
21.40 «Шийпондаги учрашувлар».
22.40 «Келин». Бадиий фильм («Туркманфильм»).
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Ўзбекистон халқлари тарихи. Кўшон подшолигида маданият.
11.00 «Занг». Телефильм.
11.30 Мактабгача тарбия масалалари.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Кинокўзгуда ҳаёт».
19.30 Шифокорлар билан очиқ мулоқот.
20.30 Телефильм.
21.00 «Дастлабки қадамлар». Сиёсий мавзуларда суҳбат.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви.

● МТ— «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 МТ экранида биринчи марта. «Иф қалъасининг махбуси». Бадиий фильм. 2-фильм. «Қайта яратгайман».
11.10 Мультфильмлар.
11.40 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал. Танаффус пайтида — (12.30) — ТСН.
13.35 ИИВ маълумотларига кўра.

* * *

14.45 «Телемикст».
15.30 ТСН.
15.45 «Ғолиблар».
16.45 «Синган трест». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
17.55 «Снигилгинам». Мультфильм.
18.05 «Бевосита мулоқот».
18,55 «Ён дафтар».
19.00 ТСН.
19.10 «16 ёшгача ва ундан катталар».
19.50 Футбол. УЕФА кубоги. 1/16 финал.
21.30 Информацион программа.
22.10 ИИВ маълумотларига кўра...
22.25 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Артём». 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида — Парламент кундалиги.
00.20 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.35 «Мусиқий башорат».
01.05 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 14-кўрсатув.
01.25 Й. Гайдн. Ре минор мессаси.

● МТ— «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Чойнак масалалари». Телевизион ҳужжатли фильм.
9.35 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.05 Испан тили, 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.35 «Алёнушка ва аскар». Мультфильм.
11.00 «Менга насиб қилган йил...». Наум Коржавин.
12.00 «Козьма Минин. Тақдирга хотима». Ҳужжатли фильм.
12.30 Подольск епископи Виктор, Д. Лихачёв, Ш. Ямшиков «Правда» ва Ямское поле кўчасининг бурчаги» кўрсатувида.
13.00 «Сталиннинг тиззасида». Ҳужжатли фильм.
13.30 Биз ҳали билмаган Россия. «Елена ва Сергей...». Владивосток шаҳрилик ёш мусаввирлар ҳақида.
14.00 «Муҳаббат юлдузлари». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Ўзбекфильм»).
15.05 «Она-замин ташвишида» туркумидан телевизион ҳужжатли фильм.
15.35 Гитарачи А. Кузнецов иштирокида фильм-концерт.
16.10 Ритмик гимнастика.

* * *

17.45 Билимдонлар учун машқ.
18.05 Рус тили.
18.45 «Мулоқот-анжуман».
19.15 «Онам, дадам ва мен».
19.45 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Екатеринбург ҳужжатчиларининг энг яхши фильмлари: «Мисрлик».
22.00 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
22.30 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.30 Хабарлар.
23.50 Эълонлар.
23.55 «Бешинчи ғилдирак» (давоми).

Жума, 25

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Мутлоқ устунлик билан». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
9.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қайтиш». Мультфильм.
18.20 «Қиш эшик қоқмоқда».
18.50 «Фан» телеойномаси.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Ёшлик» жаридаси саҳифаларида.
20.15 Наргиза Олимова рақсга тушади.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Кўрсатув ва концерт.
22.25 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Ўзи». Бадиий фильм («Ленфильм»).
00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 Ботаника. Бутгулдошлар оиласи (ўқув кўрсатуви).
11.00 «Ҳайвонот оламида». Кинопрограмма.

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ:

18.35 «Доктор Бартек ва ўлим». Мультфильм.
18.45 «Кўҳна ёдгорликлар».
19.00 «Ала-Тоо».
19.30 «Мезгил байланиши» (қирғиз ва рус тилларида).
19.50 «Қирғизтелефильм» кўрсатади. «Мен жумушчумун».
20.10 Давлат Хавфсизлик қўмитасининг матбуот маркази хабар қилади.
20.30 Жалолобод кўрсатади. «Мамлекеттик тил мийзамина эки жил».
21.00 «Бизнинг умумий уйимиз». Уйғур тилида кўрсатув.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Шоир ва драматург К. Маликов таваллудининг 80 йиллигига. «Биздин Кубаничбек».

● МТ— «Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 «Инновация».
9.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
10.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.30 «Музликлардаги антенналар». Мультфильм.
11.40 «Эски танишларнинг оилавий хроникаси». Телевизион ҳужжатли фильм. «Артём». 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида (12.30) — ТСН.

* * *

15.30 ТСН.
15.45 «Ҳозирча биз билансиз».
16.00 «Синган трест». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
18.05 Биржа янгиликлари.
18.35 «Шерик».
19.05 ТСН.
19.15 «Инсон ва қонун».
20.00 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
21.30 Информацион программа.
22.10 Футбол шарҳи.
22.40 «ВИД» таништиради.
01.55 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
02.10 Парламент кундалиги.
02.25 «Поэзия». С. Есенинга бағишланади.
03.25 Сизни Карл Мойк таклиф этади (Австрия).

● МТ— «Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 Н. Пейко. Квинтет-вариациялар.
9.35 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.05 Инглиз тили. «АҚШ оила альбоми».
10.35 «Ипак мўйқалам». Мультфильм.
11.00 Ю. Нагибиннинг муаллифлик кўрсатувлари. «М. Ю. Лермонтов. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари».
12.00 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув (такрор.).
14.00 «Муҳаббат юлдузлари». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.10 П. И. Чайковский номли трио чалади.
15.30 К. Гоцци. Театр учун эртаклар.

* * *

17.30 «Меросдан ақлингни ишлатиб фойдалан». Илмий-оммабоп фильм.
18.00 «Адам Смит бойлиги дунёси».
18.35 «Делегатскаядаги музей».
19.15 Тадбиркорлик ва анъана.
19.30 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.45 Театр сафари. «Саҳна ортидан қараганда». В. Васильев «Золушка» балетини репетиция қилади.
20.45 Хабарлар.
21.05 Эълонлар.
21.10 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.25 «Вестник» Зальцбургда. Ю. Башмет ва унинг «Солисти Москви» оркестри. 4-фильм.
21.55 Екатеринбург ҳужжатчиларининг энг яхши фильмлари: «Бувимнинг уйи», «Мен уйимга борардим».
22.55 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
23.20 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Тентаклар марафони». Дам олиш кўрсатуви.

Шанба, 26

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Серёжа». Бадиий фильм («Мосфильм»).
10.15 Спорт кўрсатувлари: 1. «Қувноқ стартлар». 2. «Шоҳруҳ» клуби.
11.55 «Онапар мактаби».
12.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Дугоналар».
13.20 «Экология». Тележарида.
14.00 «Театр ва замон». «Наврўз» театр-студияси —меҳмонимиз.
14.40 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Чархпалак» ёки «Бахтингдан кўр». 7-кўрсатув (такрор.).
15.50 «Тошкент термослари».

* * *

18.00 «Ғилон». Телефильм.
18.10 «Мультипанорама».
19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
20.00 «Муҳаббат навоси». Э. Воҳидов ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
21.00 «Ҳафтанома».
22.00 «Кино, кино, кино...». Кинокўрсатув.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:

11.05 Спорт канали (рус тилида).
12.00 Умумхалқ референдумининг бориши ҳақида репортаж.
12.15 Фильм-концерт.
13.00 «Оба дурмуши». Қишлоқ меҳнаткашлари учун кўрсатув.
14.00 «Биз — автомобилчиларимиз». Видеофильм.

* * *

17.05 «Қардошлик». Ўзбекистон телевиденнесининг кўрсатуви (рус тилида).
18.05 Умумхалқ референдумининг бориши ҳақида репортаж.
18.20 «Едиген». Адабий-мусиқий кўрсатув.
19.30 Телефильм.
19.55 «Туркменистан» (рус тилида).
20.10 Кичкинтойлар, сизлар учун.
20.30 Кичик саҳналар.
21.00 «Туркманистон».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 1991 йил ҳосили. «Омад сизга, пахтакорлар!».
22.30 «Қайғусиз Отабоев». Телевизион бадиий фильм.

● МТ— «Орбита IV»

7.00 Ритмик гимнастика.
7.35 «Сичқонча ва қора никоб». Мультфильм.
8.00 Дўстлик концерти.
8.30 Ритмик гимнастика.
9.00 ТСН.
9.15 «Здоровье».
9.45 «Ҳайвонот оламида».
10.30 «Бурда моден» таклиф этади...
11.00 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
11.30 «Қизиқувчилар олами».
11.45 «Қўшиқ ҳақида хотира».
12.20 Экологик шарҳ.
12.35 Мультфильм.
12.40 Режиссёр А. Белинский фильмлари. «Бальзаминовнинг уйланиши» («Ленфильм»).
14.00 Иқтисодий агентлик.
15.00 «Ўз-ўзингга мадад бер».
15.50 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Зое кетган вақт ҳақида эртак» («Мосфильм»).
17.20 «Одамлар ва тарих». Юқори синф ўқувчилари учун кўрсатув.
18.20 «Ажойиб шаҳар Москов». Олти серияли телевизион ҳужжатли фильм. 1-серия.
19.05 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати. Финал. «Чикаго буллз» — «Лос-Анджелес лейкерс».
20.05 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 17-серия.
20.30 «Мусиқа ва мода».
21.30 Информацион программа.
22.10 «Эдди Холмнинг иккинчи умри». Телевизион бадиий фильм премьераси (Дания телевиденнеси).
23.40 Парламент кундалиги.
23.55 «Бир боқишда...». Биринчи куни.
00.35 «Бир бенефис тарихи». Барри Алибасовнинг «На-На» томошаси.
01.50 «Чашма». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Грузия-фильм»).

● МТ— «Дубль IV»

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 Мультфильм.
9.05 «Пост-монтре-91» фестивали.

*

11.05—14.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

*

14.30 «Уз қўнғироқхонасидан» (Санкт-Петербург).
14.50 Халқ анъаналарининг қайта тикланаётганлиги ҳақида кўрсатув.
15.35 «Асраб, авайла».
16.30 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
17.10 «Чистие прудидаги уй». (Р. Биков маркази).
18.50 «Республика» ижодий ишлаб чиқариш уюшмаси намойиш этади.
19.45 В. Познер ва Ф. Донахью кўрсатуви.
20.35 Хабарлар.
20.55 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.10 «СССР матбуот маликаси».
21.45 Ногиронлар ўртасида футбол бўйича жаҳон кубоги.
22.10 «Росмузимпорт».
23.10 Эълонлар.
23.15 Хабарлар.
23.35 «Джаз кемаси». Мусиқий кўрсатув.
00.05 Бадиий фильм.
01.30 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «ВЭФ» (Рига)—МАСК.

Якшанба, 27

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «Париларнинг кузги совғаси». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).
10.15 «Тошкент» студияси кўрсатади». «Болалар» видеоканали.
12.45 Араб тили.
13.15 Автомобиль транспорти ходимлари кунига бағишланган кўрсатув.
13.50 Инглиз тили. 9-машғулот.
14.20 Жаҳон кубоги-91. Ногиронлар ўртасида футбол бўйича халқаро мусобақалар.
15.05 «Қизиқарли учрашувлар». Шоҳбоз Низомиддинов оиласи.
15.40 «Дадил қадам».

* * *

18.00 Болалар учун. «Кичкинтой».
18.30 «Халқаро ҳаёт».
19.00 «Сиҳат-саломатлик».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Билдирсой». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Кўрсатув ва концерт.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.25 Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотининг совриндори Абдулҳамид Чўлпон.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

8.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Офарин». Қувноқ спорт ўйинлари.
10.55 Кинопрограмма.
11.35 «Суғдиёна» қизлари». Бадиий фильм.

* * *

17.05 «Суғдиёна» қизлари». Бадиий фильм.
18.20 «Гулшани адаб».
19.00 «Кошонаи Лайли».
20.00 «Ахбор».
20.15 Тожикистон ойнаи жаҳони хазинасидан. «Базм». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Базм» мусиқий кўрсатувининг давоми.
22.35 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ— «Орбита IV»

8.30 Ритмик гимнастика.
9.00 ТСН.
9.25 «Спортлото» тиражи.
9.40 «Сиз яратган боғ».
9.55 «Эрта саҳарлаб».
10.40 «Ватан хизматида».
11.40 «Тонг юлдузи».
12.40 «Саёҳатчилар клуби».
13.40 «Қишлоқ янгиликлари».
14.40 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Ўргимчак ва фил» (Кот-д'ивуар).
14.45 «Янги номлар». Ёш ижрочилар.
15.20 Мультфильм.
15.30 Янги авлод танлайди. «Юниор-банк».
16.40 «Халқаро панорама».
17.25 «Уолт Дисней таништиради...».
18.15 «Артист шарафига». «Театр плюс ТВ» кўрсатувининг А. Райкин таваллудининг 80 йиллигига бағишланган махсус сони.
20.20 «Номзад». Телевизион бадиий фильм премьераси («Тожиктелефильм»).
21.30 Информацион программа.
22.10 Телевизион спорт оқшоми.
23.10 Футбол. СССР чемпионати. «Спартак» (Москва) — «Торпедо». Танаффус пайтида — Тэквондо. Самсунг кубоги.
01.05 «Бир боқишда...». Иккинчи куни.
01.40 «Санамлар». Саша Хлопков ва «Маленький принц» гуруҳи.
02.10 «Астра» таништиради: «Уларнинг тўйлари бўлганди».

● МТ— «Дубль IV»

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.50 Шеърият лаҳзалари.
9.05 Мультфильмлар.
9.50 «Келинг, бугун бир ўйлаб кўринг». Ижодий реабилитация маркази ҳақида.
10.20 «Янги ерга». Ҳужжатли фильм.
11.00 «Джентельмен-шоу».

*

11.30—16.05 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

*

16.05 «Қизил тўйлар». Бадиий фильм (Франция).
17.40 «Республика» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси намойиш этади.
18.35 Л. Вайкуле билан учрашув.
19.25 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.35 Россия энциклопедияси. Лосев суҳбатлари.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Йўлдагилар учун». Ҳужжатли фильм.
21.35 Виндсерфинг бўйича СССР чемпионати. Анападан кўрсатилади.
21.50 «Жанр излаб». Л. Филатов.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «К-2» таништиради: «Медиа».

Янгийўл мебель концернига қарашли «Меъмор» кичик корхонаси ёғочдан хилма-хил нақшлар тайёрлашга ихтисослашган. Ташкил этилганига бир йил бўлганига қарамай бу корхона маҳсулотлари кўпчиликка манзур бўлмоқда. Усталар жамоаси қисқа вақт ичида пойафзал фабрикаси, заргарлик дўкони ва чойхоналарни чиройли гуллар билан безашди.

Афсуски корхона ҳали тўла қувват билан ишламаяпти. Сабаби хом ашё топиш мушкул, ишлаш учун қулай бино ҳам йўқ. Шу боис усталар буюртмаларни уйда бажаришга мажбур бўлаётирлар.

СУРАТДА: Шаҳобиддин Абдулфайзиев (ўнгда) ва Сергей Ивановлар иш устида.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

Қўли гул кишилар

ШАРИФЖОН НОВВОЙ

Шарифжон Набижонов кўп йилдирки, Наманган районидаги Куйбишев қишлоқ Кенгашининг Ирводон қишлоғига жойлашган 44-новвойхонада ишламоқда. Бир қишлоқда узоқ муддат ишлаш кишидан энг аввало сабр-тоқат, ўз касбини севиш, мижозлар қалбига йўл топиш, уларнинг ҳожатини чиқариб, ҳурматини қозонишни тақазо этади.

— Ҳар куни эрталаб соат 7—8 ларга нонни тайёрлайман, — дейди Шарифжон, — қишлоғимиз аҳолиси шунга одатланишган.

Новвойхонада ҳамма ёқ саранжом-саришта. Чанг-ғубор йўқ. Икки тандирда табиий газ ёниб турибди. Шарифжон бошлиқ Маҳмуджон Арслонов, Абдураҳмон Ғаниевларнинг қўли-қўлига тегмайди. Тандирдан бўрсилдоқ обинонлар узиб олиниб, пештахталарда яйратилаяпти. Совуганлари бештадан қилиб тахлаб қўйилаяпти.

Шу пайт нуроний отахон кириб келди. Шарифжон пешвоз чиқиб:

— Келинг, Бурҳонбой ота, нонуштага нонга чиқибсиз-да. Марҳамат, ҳозиргина тандирдан уздик, — деди илтифот билан.

Сўнг унинг қўлидан белбоғни олиб, нон тугиб узатди...

— Қўлинг дард кўрмасин, — деди нонни Шарифбой қўлидан олар экан у. — Сен қишлоғимиз аҳлининг олқишини олаяпсан, кам бўлмайсан.

— Бир неча йиллардан бери Ирводонда новвойлик қилаяпсиз. Сиз ҳақингизда қаерда бўлмайлик, фақат илиқ сўзлар эшитаяпмиз. Бунинг боиси нимада? — деб сўрадик Шарифжондан.

— Ҳалолликда. Раҳматлик устозим. Ҳамдамбой ота менга кўп тайинлардилар. Ҳалолликда ҳикмат кўп. Ҳамма барака ўшанда. Қадимги подшолар агар жазоланадиган кишилар топилмай, жазо кундаси бўшаб қолса, битта қассобдан, битта новвойдан тутиб келиб жазосини бераверар экан. Бу деган сўз ҳалол қассоб ва ҳалол новвойни жазолар экан-да дегани эмас. Шунга лойиқ қассоблар, новвойлар бўлишган. Улар халқ ғазабига дучор бўлишган.

Устозимнинг насиҳати сира ёдимдан чиқмайди. Жумҳуриятимизда уннинг нархи кўтарилгани йўқ. Шундай бўлишига қарамай, айрим новвойлар ўзбошимчалик билан нон нархини ошираяптилар. Уларни жиловлаб қўйиш вақти келди. Новвойхонамизда ҳар куни икки қоп ун ёпамиз. Бизда ноннинг нархи — 10 тийин. Халқимиз ишонч билдириб, новвой қилиб қўйибдими, уларнинг умидини оқлашимиз керак. Куннинг қайси вақти бўлишидан қатъий назар, буюртма тушса, айтганларидан ҳам зиёда қилиб нон ёпиб берамиз. Бу бизнинг эл олдидаги муқаддас бурчимиз. Мана шу хизматимиз туфайли қишлоқда ўзимизга яраша ўрнимиз, обрўйимиз бор.

Биз новвойхонадан қайтар эканмиз, ўзларининг ҳалол меҳнатлари билан эл-юрт ҳурматини қозонаётган новвойларга бахту омад тиладик.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

• Наботот

Тоғрайҳон

Андижон, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё вилоятларидаги тоғ ёнбағирларида сайр қилсангиз, чиройли, оч қирмизи ёки бинафша тусли тўпгуллари ўзига ярашган, ялпиз ва райҳоннинг ёқимли иси анқиб турган ўсимликни кўплаб учратасиз.

Бу ажойиб ўсимлик тоғрайҳондир. Баъзан уни кийик ўт деб ҳам аташади, аммо бу нотўғри.

Тоғрайҳон лабгуллар оиласига мансуб кўп йиллик ўсимлик бўлиб, бўйи 30—60 сантиметрга етади. Илдизпояси тик ўсувчи, шохланган, юмшоқ тукчалар билан қопланган, тўрт қиррали. Барглари қарама-қарши жойлашган, тухумсимон шаклда, барг чети текис ёки ноаниқ тишсимон, очроқ хира яшил тусли бўлади. Гуллари оч қирмизи, бинафша ранг, баъзида, оқимтир гулли турлари ҳам учрайди. Мевалари ёнғоқчалардан иборат. 1000 дона уруғининг вазни 0,1 грамм атрофида.

Июль — сентябрь ойларида гуллайди, уруғи август ойидан бошлаб пишади.

Ўсимликнинг ер устки қисми август ойларида йиғиб олинади, узунлиги 20 сантиметрдан кесилиб, салқин жойда қуритилади.

Тоғрайҳон хушбўй ўсимлик, у жуда катта тиббий аҳамиятга молик.

Ҳозирги замон илмий тиббиётида тоғрайҳон ичак ҳаракати сустлиги, иштаҳа пасайиши, овқат ҳазм бўлишининг бузилиши, шамоллаш, баданнинг шишиб кетиши каби хасталикларни даволашда тавсия этилади.

Фитотерапия бўйича турли қўлланмаларда тоғрайҳон қуйидаги хасталикларни даволайди: аллергия, қабзият, қичима, тутқаноқ, йўтал, кўк йўтал, невроз, зотилжам, бод ва бошқа хасталиклар. Шунингдек, тоғрайҳонда яна бошқа хосиятлар ҳам борлиги аниқланган.

Ш. УСМОНОВ, доришунос.

Билиб қўйган яхши

МИНГ ДАРДГА ДАВО

Табиатда қушларнинг хилма-хил турлари бор. Қадим-қадимдан инсон улардан озиқ-овқат сифатида ва турли хасталикларни даволовчи шифобахш малҳам тайёрлаш учун фойдаланиб келган. Қуйида ота-боболаримиз қўллаб келган ана шу табиий шифодорилардан айримларининг хосиятлари билан сиз, азиз муштарийларни таништиришни лозим топдик.

✦ Бургут пати уй ичида тутатилса, ўша ердан илон ва чаёнлар қочади.

✦ Лочин мияси томоқ оғриганда суртилса яхши бўлади.

✦ Бойўғли миясини бинафша ёғи билан қўшиб, бурунга томизилса, шақиқа (мигрень)ни тузатади.

✦ Кабутар гўшти иссиқлик бўлади. Бурун қонаши тўхтамаса, кабутар боласининг қони томизилса, дарҳол қонни тўхтатади.

✦ Оқ хўроз пати куйдирилган уйдан газандалар қочади. Хўроз миясини илон чаққан ерга қўйилса, заҳар таъсир қилмайди.

✦ Қора товуқнинг тухуми меъдани бақувват қилади. Доим товуқ гўшти еб юрадиган одам семиради.

С. ТОЛИПОВА тайёрлаган.

АҚРАБ

Мезондан сўнг навбат ақрабга (21 октябрдан) келади. Бошқача айтганда:

● **Ақраб келар айқириб,**
Орти-олдин чақириб.

Мезон шамоли билан деҳқону боғбон, чўпонни қистовга олса, ақраб меҳнат аҳлини уч жиҳати билан шоширади. Чунончи, кун қисқаргандан-қисқариб боради, об-ҳаво салқинлаша бошлайди. Ниҳоят, ёғин-сочинли кунларга гал келади.

Ой охирига бориб кун қисқариши 1 соату 12 дақиқага етади.

Ақраб —ҳижрийча саккизинчи ой. Йил охиригача олдинда қавс, жадий, далв ва ҳут қолади.

● **Ой-кун ҳисобини**
деҳқондан сўранг,
Яна боғбону чўпондан
сўранг.
Оппоқ тонгни шомга
улаб ишлаган,
Лабзи ҳалол марди
майдондан сўранг.

Кўклам юмушлари қанчалар мушкул бўлмасин улар асосан ягона мақсад, яъни кузга яхши тайёргарлик кўришга қаратилади. Олтин фаслда эса бир эмас, бирваракайига уч-тўрт юмуш баҳамти бошланади. Чунончи, ҳосилни йиғиб-териш, кузги шудгор, сўнгра дон-дун, сабзавот экинларини экиш, ниҳоят кўчат ўтказиш. Буларнинг бари айни ақрабга тўғри келади. Ҳа:

● **Деҳқонки, шудгор**
қилиб дона сочар,
Ер ёрмоқ била ризқ
йўлини очар.
(Алишер Навоий).

Борди-ю ер кузда шудгорланмай қолса, ундан келаси йил камида ўн центнер кам ҳосил олинади. Устига-устак сифати паст бўлади. «Ер ҳайдасанг, куз ҳайда, куз ҳайдамасанг, юз ҳайда», деганлари шу-да!

Ҳозир пахта йиғим-терими якунлаш даври эмасми, бир чаноқ ҳам хирмонга баракадир. Зеро, осмондан ёққан ёмғирнинг бир томчиси ҳам уммонга қувват бўлгандай.

● **Бир томчи эрдим,**
Тушдим уммонга.
Бир қатра томчим,
Минг дона бўлди.
Бир чаноқ эрдим,
Тушдим хирмонга.
Бир дона чаноғим,
Минг дона бўлди.

● **Томчилардан ҳосил**
бўлар дарё, уммонлар,
Чаноқлардан бунёд
бўлар юксак хирмонлар.

Деҳқончиликни «олди ранжу охири ганж» деганлар ҳақдир. Мана энди ганжи батамом терилиб, давлат омборларига тушар, дўлобу сероб бўлиб!

Ҳозир матонатли меҳнат эвазига юксак хирмон кўтариб, катта тўйларга шайланаётган деҳқону боғбонлар меҳнат кўтаринкилигини ўйлаганингда Ибн Синонинг қуйидаги сатрлари беихтиёр ёдга тушади:

● **Мана етди манзилига**
тулпорим,
Не эккан бўлсам, шуни
албат ўргум.
Гавҳарларим яна қайтди
аслига,
Чоғ бўлдим тамом
кетиб, бари қайғум!

Хуллас, деҳқонни ери боқса, чўпонни яйлови боқади. Униси ҳам, буниси ҳам ҳар доим бургутдай узоқни кўзлаб, иш кўради. Бундан бу ёғига чўпоннинг гали. Қишлов бошланиб, чорва ташвишлари чандон ошади. Деҳқоннинг ҳам ўз ташвиши бор. Унинг кўнгли далада. Механизаторлар техникани кўкламга сифатли шай қилиб қўйиш илинжида бўладилар. Ҳа, деҳқон аҳди ва амалига кўра бугунги ош эртага қолса қолсину аммо иш бажо бўлсин. Зеро:

● **Бугунги ишларинг**
гар бўлса чала,
Эртанги ишларинг
бўлурми аъло?

Р. ЖУМАНИЁЗОВ.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ БАҲОНА

ДАМ ОЛИШ САҲИФАСИ

Бағдод районидаги «Москва» давлат хўжалигида маданий-маърифий ишлар яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам маҳаллий бадиий ҳаваскорлар яқинда бўлиб ўтган жумҳурият танлов-кўригида фахрли ўринни эгалладилар. 9-болалар боғчасининг мудираси Нигора Ўсарова «Алла» танловининг совриндори бўлди.

СУРАТДА: Нигора Ўсарова.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ҲАДИС

✦ Кимки билиб туриб ўғирлик нарсани сотиб олса, у шу ўғирликнинг ори ва гуноҳига шерик бўлади.

✦ Биродарининг узрини қабул этмаган кишининг гуноҳи судхўрнинг гуноҳи билан баробардир.

✦ Ҳалол касбдан чарчаб ухлаган одам гуноҳлари кечирилган ҳолда туғайди.

✦ Ҳовлисини сотган одам, ўша баҳонинг ўзига яна ҳовли сотиб олмаса, орттирган пулининг баракаси кетади.

✦ Кимки ота-онасининг розилигини олган бўлса, унга қандай яхши! Тангри унинг умрини узайтиради.

✦ Кимки шошилмай, сабру қаноат билан иш қилса, қилган иши тўғри чиқади ёки шунга яқин бўлади. Шошилган одамнинг иши хато чиқади ёки шунга яқин бўлади.

✦ Дастурхонга тўкилган таом ва ушоқларни териб ейдиган одамнинг гуноҳлари тўкилади.

✦ Сизларнинг қай бирингиз бирор жиноят ёки гуноҳ иш қилаётган одамни кўрсангиз, уни аввало қўл билан қайтаринг. Бунга имкони бўлмаса, тил билан қайтаринг. Бунга ҳам қодир бўлмасангиз, дилингизда нафратланиб туринг. Лекин бу учинчиси одамнинг имони заифлигига далолатдир.

✦ Бирор касбу ҳунар орқасидан ризқу насибага эга бўлиб яшаётган одам, шу касбни беузр ўзгартирмасин!

✦ Кимнинг хулқи ёмон бўлса, у ўзини азобга гирифтор қилади. Кимнинг ташвиши кўпайса, бутун танаси дард тортади. Кимки одамлар билан жанжаллашга одат қилса, обрўси ва муруввтидан ажралиб қолади.

✦ Кимки бировнинг бирор айбини топиб устидан кулган бўлса, ўзи ҳам шу айбга мубтало бўлмагунча дунёдан ўтмайди.

✦ Кимки кўзи ожиз одамни қирқ қадам етаклаган бўлса, унинг жаннатга кириши аниқдир.

✦ Кимнинг ёш гўдаги бўлса, унга гўдакларча қилиқ қилиб эркалатсин!

✦ Кимки учта қиз фарзандни ўстириб, тарбиялаб вояга етказиб, муносиб жойларга узатса, унинг мукофоти жаннатдир.

ХАНДА

— Хўжайин, аксирдингизми!

— Йўқ, йўталдим, нима эди!

— Эҳ, афсус! Сизга чин кўнгилдан «соғ бўлинг» демоқчи эдим.

* * *

— Дурустроқ овқатингиз борми!

— Яъни, масалан!

— Масалан, гўштли таомлар.

— Кечирасиз, бу қишлоқ ошхонаси: бизда қовоқ сомса, тухум шўрва, лавлаги жаркоп ва яна сабзавотли таомлар бўлади...

Акбар ҲАЙДАРОВ.

Удумларимиз

БЕЛБОҒ

— Белига қават-қават белбоғ боғлаб олиш, одатларингизга кўра, нечта хотини борлигини билдираркан, шу ростми?— деб сўраб қолди музейни томоша қилаётган ажнабий сайёҳлардан бири.

— Биринчи марта эшитаяпман, бундай удум бизда йўқ, — дедим.

«Ажабо, ким бундай ташвиқотни тарқатди экан?», деган савол мени қийнарди. Белбоғ ҳақида бундай фикр юритиш нотўғри эканлигини турли далиллар асосида исботлаб берганимдан сўнг, сайёҳлар урф-одатларимизга тушунишгандай бўлишди.

Чинозлик Абдуқодир отага учраб «Кўп белбоғ боғлаш кишининг нечта хотини борлигини билдирадими?» — деб сўраганимда шундай дедилар:

— Ёшим тўқсондан ошаяпти. Кўз очиб кўрган кампирим вафот этганига анча бўлди. Доим белимдан белбоғ тушмайди. Уч-тўрттадан ҳам боғлаб юравераман. Белим бақувват, шамоллашдан асрайди. Бирида носқовоғим турса, бошқасида рўзғорга керакли буюмларни тугиб юраман, яна бошқасида эса ҳамёним сақланади. Қат-қат белбоғинг бор, саранжомсан, ҳалта-палтани ҳеч кераги йўқ. Бу одатимизни кўплар эсдан чиқариб юбораяпти, ўғлим.

Отахон ҳақ гапни айтдилар. Болалик пайтларимдан бери эркак кишиларнинг кўплари белига белбоғ боғлаб юришганини кўрардим. Эндиликда белбоғ боғлаш камайиб кетди. Яхшики, ҳамон урф-одатларини сақлаб келаётганлар бор. Белбоғ ҳақида халқимизнинг: «Белингда белбоғинг борми?», «Белбоғни йигитнинг марди боғлайди», халқ қўшиқларидан бирида: «Бевафолик қилма ёр, белда белбоғинг билан» каби ҳикматларни эшитиб, белбоғнинг ҳурмати, қадр-қиммати, мардлик рамзи эканлигини англадим.

Белбоғ урф-одатларимиз билан боғлиқ экан. Яхши ва ёмон кунларимиздаям унинг ўз ўрни бор. Масалан, уста иморат қураётганда томга хари чиқариш олдидан яхши ниятда иморатим маҳкам бўлсин деб, уй бекаси унга белбоғ узатади. Суюнчига келганларга ҳам дарров белбоғ беришади.

Қадим замонлардан бери шоҳнинг ҳам, гадонинг ҳам белида белбоғи бўлган. Чевар аёллар оддий ва шойи матолардан хилма-хил, киши ҳавасини келтирувчи белбоғлар тикиб, табиат манзаралари, гуллар билан безатишган. Каштачилик санъатининг бу тури халқ орасида кенг тарқалган бўлиб, нафосатга бойдир. Белбоғни «қийиқ», «қийиқча» ҳам дейишади.

Белбоғ турли хил, ранг-баранг ипак ва матолардан тикилган. Ишқ — муҳаббат рамзи ўрнида эса икки ёшнинг аҳдупаймонларини мустаҳкамлашда ҳам хизмат этганлигини драматург Комил Яшиннинг «Нурхон» музикали драмасида Нурхоннинг Ҳайдарга дил сўзлари битилган қийиғидан биламиз.

Мусаввир Баҳром Ҳамдамийнинг музейда сақланаётган бир тасвирида шундай манзара бор. Нуроний отахон Улуғ Ватан урушига жўнаётган фарзанди белига белбоғ боғлаб: «Белинг бақувват бўлсин, ўғлим, мардларча жанг қил, ой бориб, омон қайт!» дея оқ йўл тилаётгандай. Қисқаси, белбоғ боғлашнинг асл моҳияти беғоят каттадир.

М. АҲМЕДОВ.

ОТАСИ— ПУЛ

Ҳажвия

Дўхтурхонага бориб келган бизнинг жуфти ҳалол остонаданоқ буюрдилар.

— Марказий шифохонада бир марта ишлатиладиган чет игналари бормиш. Ҳозироқ ўнта топиб келинг!

Қақилдоқ ва баджаҳл хотиннинг фармойишини бажармайдиган эркакнинг жони нечта? Ўша шифохонага ўтдим. Таниш ҳамшира қизни четга имлаб, «дардим»ни айтдим.

— Менимча, унақа игна отлиққа ҳам йўқ, — бошини сарак-сарак қилди у, — яна ким билсин, навбатчи дўхтурга учраб кўринг-чи.

Навбатчи шифокорга рўпара бўлдим.

— Сира иложи йўқ! — елка қисди у, — менда бўлса жоним билан берардим. Бўлим мудиридан илтимос қилиб кўринг.

Бўлим мудири дарди янгиланган одамдай оғир хўрсиниб деди:

— Қани эди унақа нарсани беришга ҳаққим бўлса. Балким бош шифокорга учрарсиз.

Бош врачнинг қабулига иш вақти тугаётганда аранг киролдим.

— Ҳай-ҳай-ҳай, ундан оғиз очманг! Ҳар донаси ҳисобда! — деди у қатъий қилиб, сўнг мустарин аҳволимга раҳми келгандай қўшиб қўйди, — мабодо Ориф Отажонович бир энлик хат ёзиб берсалар, йўриғи бошқа.

Девор-дармиён қўшни бўлгани билан Ориф Отажонович қаёқдаю мен қаёқда. Ўзимча шундай дедим-у, яна ўйланиб қолдим: юзма-юз туриб илтимос қилишга юрак бетламаса, телефон бор-ку!

Шифохона қоровулининг хонасига кириб, қўнғироқ қилдим:

— Ориф Отажонович, мен қўшнингиз... Танидингизми? Ҳайрият! Чет эл игнасига жуда зориқиб қолдик. Ер-кўкдан топилмаяпти. Умид сиздан...

— Жонимни сўранг берай, — овоз келди қўнғироқдан, — лекин унақа нарсага қўлим калталик қилади, ҳозир. Назоратчилар кечадан бери бизни айнан шу масалада элак-элак қилишаяпти. Кимларга ишлатилганидан сўроқ беравериб, жонимиз ҳалқумимизга келди! Хафа бўлмайсиз...

Шу билан охирги умид ипи узилиб, бир замбил лойга айландим қолдим.

Умримда бунақа мустарин бўлмагандим. Наинки уйга икки бармоқни буруnга тиқиб кириб борсам. Хотинга нима дейман-у унинг ношуддан олиб, ношудга солишларига қандай чидайман?

Қоровул каравотига ёнбошлаб олиб мени кузатаётган эканми, бош эгиб чиқиб кетаётганимда тўхтатди:

— Жуда зарурга ўхшаб қолди-а, ўша савил?

— Э нимасини айтасиз! Қанча турса олардим ҳозир!

Қоровул ёстиқни қўлтиққа тортиб, жилмайди:

— Пул бўлса — чангалда шўрва. Ўлимдан бошқасининг чораси бор. Ўнта бўлмаса, элликта бўлар, юзта бўлар. Топилади!

— Топиладими? Қаерда? Бақириб юборган эканман шекилли, қоровул ҳай-ҳайлаб, кафтини оғзига қопқоқ қилди. Сўнг атрофга бир назар ташлаб шивирлади:

— Ҳозирнинг ўзида олиб кетадиларми ё кечки пайт уйингизга элтиб берайми?

— Ҳазиллашяпсизми? — сўрадим қулоқларимга ишонмай.

— Пулни чиқарсинлар,— деди у ўрнидан туриб, — ана чой, бир пиёлани бўшатгунингизча, олиб чиқаман. Нечта келтирай?

...Бир зумда олам чароғон бўлиб кетди. Раҳматлик отам айтардилар-а «болам, ҳамма нарсанинг отаси — пул», деб. Рост экан.

М. АБДУКАРИМОВ.

ЎЗСПОРТЛОТО

СПОРТЛОТО
41-ТИРАЖИ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон спорт лотереялари жумҳурият бошқармаси 41-тираж якунларини маълум қилади.

«Спортлото» 45 дан 6»: тиражда 110.431 вариант қатнашди. 6 рақамни топганлар — йўқ, 5 — йўқ, 4—114—138 сўмдан.

«Спортлото «36 дан 5»: 524.963 вариант қатнашди. 5— йўқ, 4 — 137 — 294 сўмдан, 3 — 5.844—10 сўмдан.

41-тираж, шунингдек 32-тираждан 41-тиражгача ўйинларда қатнашган ўн тиражли билетлар ютуқлари 1991 йил 2 ноябрдан 2 декабргача тўланади.

СПОРТПРОГНОЗ
41-ТИРАЖИ
ЯКУНЛАРИ

Тиражда 61.026 вариант қатнашди. 13 натижани топганлар —1—696 сўм, 12—60—45 сўмдан, 11—1039—9 сўмдан.

Муҳаррир
Н. ЕҚУБОВ.

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «ЎЗПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими— 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими —32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37, Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602, 68.753 нусхада чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.00 Буюртма № 5989.